

Bereck József
meseciklop,
avagy a foltozóvarga

Bereck József
meseenciklop

r B e
e c k

Illusztrálta
Csanda Máté

NAP Kiadó
Dunaszerdahely

A kötet megjelenését

*a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma
és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatta.*

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

© Bereck József, 2004

© Illustrations: Csanda Máté, 2004

Alfa-állapot (Tizenkét Herzen) „A gyerekek szinte állandó Alfa-állapotban vannak, vagyis tizenkét Herzen, szinte együtt rezegnek a földdel, együtt lélegeznek a természettel – olyan állapotban élnek, amelyben virágnak és kőnek egy a rangja. (Adamis Anna) „... a gyerekkor tíz naptári esztendejének körülbelül negyvenezer felnőttkori év tartalmával felérő anyaga van.”

(Ottlik Géza)

arasz (*Három*) Egy bizonyos, három arasz hosszú or-

szágban élt egy madár, amelynek három arasz hosszú volt a farka.

Egyszer, amikor a lenyugvó nap már csak három arasznyira volt a láthatártól, talált ott ez a madár egy három arasz hosszú föl-

digilisztát. S mivel ez a madár a maga három arasznyi farkával három arasz hosszú földigilisztát talált, ez a mese sem lehet hosszabb három arasznál.

álom (*Amiből az álmok születnek*) Éjszaka van. Az

egész lakótelepen csak egy ötödik emeleti ablak világít.

Abban a szobában, ahonnan a fény kiszűrődik, egy meseíró ül az asztalánál. Ül, gondolkodik, aztán néhány sort ró az előtte

fekvő füzetbe. Időnként feláll és körbesétál a szobában. Odakintről a toronyóra ütése hallatszik. Éjjel két óra van. A meseíró a karórájára pillant, hogy nem az érzékei játszanak-e vele csalóka játékot?

Ismét feláll, odasétál az ablakhoz. Kinéz az alvó lakótelepre, és hitetlenkedve csóválni kezdi a fejét. Megdörzsöli a szemét, aztán gyorsan visszaül az íróasztalához.

Az alábbi sorokat írja a füzetbe:

„A lakótelepen éjjel kettő és három óra között élik a torony- és tömbházak azt az életüket, melyet nem ismernek az emberek. Mert ilyenkor mindenki alszik. (Némely meseírókon kívül, akiknek előbb nem jutott eszükbe semmi.) Akárha varázsütésre, a

lakótelepek házai feladják merev tartásukat, s életre kelnek. Kimozdulnak megszokott helyükről. Alig telik el néhány perc, máris színes, kavargó forgatagá válik a városnak ez a része. A hársfasor mentén sétára indulnak a tömzsi háromemeletesek. Nem tágit nyomukból hosszú botjával – kéményével – a fűtőház. Mint délceg tartású körtáncosok, körbe-körbe keringenek a nyolcemeletesek. Ugróiskoláznak a garázsok, s a lakótelepet kettészelő út fölött hórihorgas tizenkét emeletesek röplabdáznak a teliholddal. Csupa elevenség, mozgás, örvénylő kavargás és játék az egész lakótelep. Ugyan miből, ha nem ebből születik a lakásokban szundikáló gyermekek és felnőttek álma?”

A meseíró abbahagyja az írást. Ül az asztalnál, gondolkodik, aztán feláll és az ablakhoz megy.

Kint mozdulatlanul áll a helyén a rengeteg torony- és tömbház. A meseíró csodálkozik. Önkéntelenül az órájára pillant, de már hallja is a toronyóra ütéseit:

Egy...

Kettő...

Három...

Lent a parkban félénken felcsiripel az első madár.
Rövidülnek az éjszakák.

bábkészítő (*Mesés szerelem*) Eljött az idő, miután Era-

zémius, a bábkészítő az utcára sem lépett ki többé.

Minden különösebb meg-
rázkódtatás nélkül nyugtázta magában, hogy nincs többé a világnak szüksége rá, s ennek fordítottja is béké-

sen megfért tudata egyik szögletében. Öblös karosszéke mélyéről magyarázta Máriának.

– Egyetlen öröme vagy az életemnek, szép Máriám! Bizonyára észrevetted, hogy lassan, de feltartóztathatatlanul kifogynak belőlem a világ dolgai. Látásom kanóca egyre rövidebb, napról napra közelebb kell húznom a karosszéket hozzád, hogy lássalak, hogy gyönyörködhessek benned; kezem mozdulata hovatovább hiábavaló és céltalan, testem törekennyé, erőtlenné vált. Tisztán érzem, egyetlenem, kiengedett már bennem az ellenkezés, s anélkül pedig eleve halálra ítélt minden emberi igyekezet, fedezet nélküli minden vágyakozás...

Repülni induló tenyerét erőlködés nélkül derengte át az ablak fedetlen részén betörő fénysugár.

– Tudom, kedvesem, helyemben sokakat megölne a haszontalanság érzése. Földre sújtaná, megsemmisítené őket a hiábavalóság tudata. De látod, az én lelkem mégis csupa derű, csupa megnyugvás... Mind ezt neked köszönhetem, gyönyörűségem. Igen, egyedül csak neked. A te jelenléted minden gondot elűz, minden szorongást felold, minden félelmet semlegesít. Te vagy a hajnalban felcsiripelő első madár, te vagy a toronyban megkonduló harang, te vagy a végtelen éjszakák bársonyos csöndje...

Egy pillanatra szándékosan visszafogta hangját, s mondandóját is józanabb vágányra irányította.

– Legnagyobb örömöm az, hogy benned feltétlenül megbízhatok, hogy bármikor számíthatok rád gyöngeségeimben. Sokszor úgy érzem, egyenesen a gondviselés küldött téged az életembe.

Mária derűsen, mosolyogva hallgatta Zémit. Nagy, kerek szemét egy pillanatra sem vette le a szemközti tükör fényes lapjáról. Visszafogott, tartózkodó kacérsággal tetszelgett tükörképe előtt.

Folyt. köv.

cicus (*Tilli-Tilli*) Az új cicuson mindjárt látszott, hogy

városból hozták. Lenyűgözött bennünket a magabiztossága. A fészer alatt olyan graciózos mozdulattal ugrott fel a fűrészbakra, hogy még a lélegzetünk is elállt az ámulattól. S a

fényes szőre, a finoman rezgő bajszoeskája, a gyönyörű szirmos szeme...! Óh, milyen toprongyosak voltunk mi hozzá képest! Ajti-Ajti Butusú – vagyis jómagam, s talányos előnevemet okkal hagyták el gyorsan barátaim és ismerőseim, hiszen ennek eredetére nekem, a legilletékesebbnek sincs magyarázatom – bumfordi képe az örökké összekuszált és ételmaradékos bajszával, Csigajló fakó, poros bundája, amelyben folyton koldustetű, tollpihe vagy bogáncs éktelenkedett; Pukkanacs csipás szemét és lepörkölődött farkát akár ne is említsem.

Kár volna tagadni, mérhetetlenül irigyeltük Tilli-Tillit, a városból jött új cicust. Öreg gazdijai megvették a szomszéd házat, már nyugdíjasok voltak, s nap-

hosszat a hátát simogatták. A mieink reggel mentek, este jöttek, nem is tudjuk, mikor vettek utoljára az ölükbe bennünket. A végén még elfelejtünk dorombolni!

Őszintén irigyeltük Tilli-Tillit, de vágyódtuk is a társaságát. Mindennap szorongva vártuk a fészerben. Megremegett a szívünk a gyönyörűségtől, amikor utánozhatatlan mozdulattal fölbillent a fűrészbakra. És esténként néha már arra is kénytelenek voltunk gondolni, vajon megmarad-e továbbra is ez a lenyűgöző magabiztosság, ez a báj, ez a kellem azt követően, hogy a szemközt lakó istenátka Varjú kölykök egy nap borzasztóan megszívadják Tilli-Tillit? Otromba konzervdobozt kötnek finom vonalú farkára vagy dióhéjat húznak formás lábacskaikra – s gyerünk a jégre!

S ez a nap (is) közeledett. Mese nincs.

Csillagszámoló (Folyt.) Odakint valaki halk kopog-

tatással érkez-
tét jelezte. Era-
zémius, a báb-
készítő azon-
ban nem nyitott
ajtót. Még a ka-
rosszékből sem
állt fel. Csak ősz
fejét és fáradt
pillantását for-
dította a kulcs-
ra zárt ajtó felé.
– Ki az?

– Én, Csillagszámoló!...

Barátjának neve megdobogtatta Zémi szívét. Erre nem gondolt: a sorsára hagyott világgal szeretett barátait is kizárta életéből. Aszott teste fölviannyozódott, érezte, hogy csak egy pillanatra kellene őrizetlenül hagynia a szíve szándékát, máris kipattan-na a karosszékből s az ajtóhoz rohanna...

Érzelmei gyeplőszárán azonban egy arasnyit sem engedett.

– Menj el, kedves barátom... – mondta száraz hangon, melyből parányi réssé szűkült torka a felindultság utolsó csöppjét is kisajtolta. – Nagyon sajnálom, de ennek így kell lennie... Azt tanácsolom nektek, hogy felejtsetek el..., hogy csak egy egészen pici he-

lyet hagyjatok számomra az emlékeitek között... Különben nagyon nehéz lesz... és csak haszontalanságokkal fogjátok magatokat emésztetni...

– Zémi, az isten szerelmére, ezt nem csinálhatod velünk! – hallatszott az ajtón túlról Csillagszámoló elkeseredett hangja. – Hallod, Zémi?! Az igazi barátság ennél sokkal nagyobb dolgokra is kötelez. Hiszen tudod, hogy mi a legjobb barátaid vagyunk. Valamennyien hűek, egészen a sírig... Nem zárkózatsz el előlünk! Érted?! Ehhez egyáltalán nincs jogod... Üresen marad a széked – ki ül majd rá? Ki szürcsöli ki poharadból az italt? Ki mondja el helyetted panaszaidat és örömeidet? Mit kezdünk a hiányoddal, amely megmérgezi majd valamennyi együttlétünket?...

Némi szünet után hangot változtatott.

– El sem hiszed, Zémi, mennyi új csillagról beszélhetnék neked. Soha olyan szerencsém még nem volt, mint az elmúlt napokban. Amikor idelent az utolsó fény is ellobban, csak kimegyek az utcára és az égre emelem arcomat. Ha hiszed, ha nem, maguktól hullanak szemembe a csillagok. S mind a legszebbek. Ilyen csodálatos csillagokról még nem is álmodtam. Majd mesélek neked róluk, ha újra eljössz hozzánk. Jó, Zémi?! Megsérted a barátságunkat, ha nem vagy kíváncsi rájuk. Ígérd meg nekem, hogy...

Csillagszámoló őszinte, baráti hangon még könnyögött egy ideig a zárt ajtó előtt, aztán csalódottan feladta...

Távolodó lépteinek hallatára Zémi még apróbbra zsugorodott a párnázott karosszék mélyén. Barátai kényszerű elvesztése miatt külön harcát vívta benne a lesújtó szomorúság, és a saját maga állhatatossága fölötti elégedettség érzése. Akaratlanul is jóleső melegség áramlott szét a testében. Lám, az ellenkezés mégsem lazul meg benne teljesen. Még igazolt a jelenléte e földi életben.

Fölcsillanó tekintetét Erazémius, a bábkészítő Máriára emelte.

– Hidd el, szépséges Máriám, nagyon fáj a seb, amit igaz barátaim mellőzése üt rajtam. De hidd el azt is, hogy nem tehetek másként. Nekem a legfájdalmasabb, hogy példamutató, már-már a barátságot is meghaladó ragaszkodásukat elutasítással kell viszonznom. Az önámítás ideje azonban lejárt... Azzal az el nem űzhető gondolattal a fejemben, hogy akaratlanul is fölējük nőttem, soha többé nem nézhettem volna őszintén a szemükbe. Képzeld csak el: hogyan ülhetnék közöttük az én nagy-nagy bizonyossággal, mérhetetlen többletemmel: életem kiteljesülni és lezárulni készül. Ennek tudatosításához képest, szép gyermekem, nevetségesen gyerekes és póriasan verejtékszagú minden lelki vigasz...

S Zémi tudta, hogy hű barátaitól elsősorban erre számíthatna. Az emberi gyámolítás egyéb, hétköznapi eszközeinek általában ők is hiányát szenvedték.

A gondolat röpke, erőtlen mosolyt csalt beesett, borostás arcára. Talán ezzel magyarázható az ő pótolhatatlansága. Személyében szeretett barátainak egy olyan emberre van szükségük, aki mérhetetlen gazdagságában is alanya szegényes, és éppen ezért hatástalan figyelmességüknek...

Nem tudott úrrá lenni elérzékenyülésén; gyér pilái szorításából kiszabadult két, olajosan csillogó könnycsepp, s beleveszett ráncainak labirintusába.

Elfordította a fejét, hogy Mária ne láthassa, miként folynak arcára a könnyek.

– Nézd el egy idős embernek, hogy szíve hullámfogója nem képes útját állni túlcsapó érzelmeinek – suttogeta halkán, szinte befelé. – Tudod, kedvesem, az én barátaim a világ legtisztább emberei. Akár egy pohár kristályvíz, olyan tiszta mindegyik.

Folyt. köv.

délibáb (*Paci, fejjel lefelé*) Anyuval meglátogatjuk a

nagybátyámat.

A lakásában minden ferdén áll. Anyu rögtön megigazítja az ajtó melletti falitükröt, s miközben levetjük a cipőinket, ki egyenesít egy ferdén függő képet, a széket befordítja az

asztal felé. A bácsikámnak már egyetlen hajsza sincs a fején, ezért állandóan barettsapkát hord. De nem mindig ugyanazt. Három sapkája van, s ezeket időnként kimossa. Persze, előbb meg kell találnia őket, mert a bácsikám sokszor elfeledkezik róluk. Olykor még aludni is barettben megy, aztán a vánkos alatt marad a sapkája.

Mindez azért van, mert a bácsikám agglegény.

Ha valamiben megbotlik, szitkozódik. Beszél a tárgyakhoz, és szidja őket. Ha nem talál szöget, máris ontja átkait az ujjnyi vasdarabra. Úgy véli, hogy a szög direkt elbújik előle. Ám minél jobban szidja, a szög annál inkább lapít valahol, mert fél előkerülni. A bácsikám haragja miatt. De aztán

egyszer csak mégis ott van a kezében. Ekkor azonban a kalapács rejtőzik el, melyet bácsikám épp a kezében tartott.

– Hol az a sátánfajzat?! Itt volt a kezemben! – mennydörög a bácsikám.

Végül előkerül a kalapács is, a szék alatt lapult. A bácsikám szöget készül beverni a falba. Beveri, aztán meg azt felejtí el, mit is akart oda akasztani. Tanácstalanul anyura néz, a fejét, illetve hát a barett-sapkáját vakargatja.

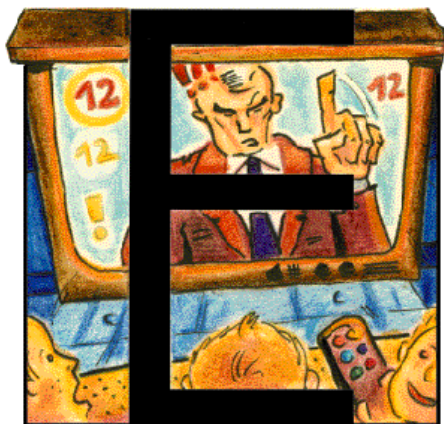
– Aha! – jut hirtelen az eszébe.

Papírból kicsomagol egy képet. A képre egy ló van festve. A ló egyenest a bácsikám szemébe néz. Csakhogy az ördög mit ki nem talál? A képen nincs akasztókarika. Bácsikám ismét a kacetjai közé megy, és facsavart, fúrót meg karikát keres. Elsőnek a fúró kerül elő, azzal aztán a bácsikám áttúrja-forgatja a többi limlomot, és lázasan kutat. Talál egy darabka drótot, hurkot csinál belőle, s a képkerethez szögezi. De óh, jaj, a ló fordítva van a képen! A bácsikám átkokat szór a lóra, aztán leül, és cigarettára gyújt. Nézi a lovat, s fölnevet.

– Fejjel lefelé hagyom lógni a sátánfajzatot. Mért nem nyihogott, amikor a hurkot rosszul vertem a keretbe! – mondja a bácsikám.

S vele nevetünk mi is.

Einstein (*Az új generáció*) „A most következő filmet

12 éven aluliak számára csak felnőtt személy felügyelete mellett ajánljuk” – jelenik meg a televízió képernyőjén este tizenegykor. Kisiskolások, ovisok, álmátlanul forgolódo lelkecskék, ki az ágyból! Nektek

való film indul, üljetek oda pizsamában a tévé elé hajnali egyig! A lényeg, hogy apuci vagy anyuci is ott gubbasszon veletek, egyébként semmi gond. Még az sem baj, ha a napi robottól fáradtan ők közben benyomják a szunyát.

Einsteinnek állítólag napi két óra alvás is elég volt. Már nő az új generáció: csupa kis Einstein.

éjjel (*Nem ment el senki*) Az egész család várta, hogy

végere kiderüljön, de leginkább Tündike; éjjel-nappal zuhogott, az ő első szünidejét teljesen elmosni készült az eső. Néha

úgy tűnt fel neki, hogy már nincs is honnan esni, a felhők kifakultak és áttetszővé váltak, végül már nem is belőlük esett, de – egyre kitartóbban. Egy hét elteltével mindennek meg kellett változnia. A felhők azt ígérték, hogy tovaszállnak – hallotta Tündike a rádióból –, és éppen keddről szerdára virradó éjjel, amikor háromszor is felébredt és elfogta a szorongás, elállt az eső.

Mindenhol csend volt, csak a távolban csobogott a patak. Talán az ébresztette fel.

Tündike így okoskodott magában: mi lehet az, ami folyton felébreszt, még sosem riadtam fel éjjel ilyen sokszor, netán reggel van már, de akkor meg világos kellene hogy legyen a szemhéjam mögött – nem sötétség.

Hirtelen úgy vélte, már tudja is, mi ébresztette fel: valaki becsapta az ajtót, valaki elment hazulról, apu vagy anyu, talán mind a ketten – egyszerre: Ó, jaj!

Ugyanakkor egy sóhajtással azt is nyugtáznia kellett magában, hogy milyen csacsi ismét, hiába fogadta meg, hogy többé nem lesz az. Mert jól tudta, hogy a házban sosem hagynák őt magára. Nappal sem. Nemhogy éjszaka.

De csak azután sikerült elaludnia, miután belesutogta a vánkosába:

– Nem ment el senki. Mindnyájan alusznak. Aludj szépen te is!

félhomály (*Sötike*) Olyan parányi teremtmény sötike,

amely – mon-
dani se kell-
jen – sötétben
érzi magát a
legjobban.
Pontosabban:
félhomály-
ban. Rend-
szerint hát a
gyertyatartó
alatt telepszik
meg, mert a
gyertyatartó

alatt sötét van. Pontosabban: félhomály. Ahhoz
azonban, hogy a gyertyatartó alatt félhomály legyen,
meg kell rajta gyújtani a gyertyákat.

A mi sötikénk Szidónia néni gyertyatartójának tö-
vét választotta otthonául. Mert Szidi néni, ha ven-
dégek jöttek, mindig meggyújtotta a gyertyákat.
Szép fekete fém gyertyatartója volt, közepén egy
fekete galambocskával. Halk sercegéssel égtek raj-
ta a gyertyák. A vendégek teát ittak, és jól érezték
magukat. Valamiféle kellem és meghittség lengte
körüli őket. Biztosan attól, hogy itt gyertyák égnek,
gondolták. De más miatt volt ez. A gyertyák alatti
félhomályban ott ült sötike, parányi lantját penget-

te, és boldogan mosolygott. Ettől áradt szét a szobában a kellem és a meghittség.

Ámde aztán Szidi néni eltávozott, és sose tért többé vissza. A gyertyatartó a kandalló mellett állt a sarokban, és nem gyújtotta meg már senki.

Sötike várt egy napot, várt egy hetet, várt egy hónapot. Aztán elment ő is. Mert neki félhomályra van szüksége. Olyanra, amilyen a gyertyatartók tövében honol, ha égnek rajta a gyertyák.

Ki tudja, sötike valahol nem nálatok telepedett-e meg? Ha figyelmesek lesztek, talán meg is pillantathatók: ül az égő gyertyák alatti félhomályban, kicsi lantját pengeti, és boldogan mosolyog.

géppisztoly (*Adok-kapok*) A meseíró kortyolgatja a

feketekávéját a tágas csemegebolt talponálló-résztében. A helyiség másik felében, a fagylalt-pult előtt, gyermekek és nők kígyózó sora.

Kint az utcán autófékezés. Egy kis srác és édesapja jönnek

be a boltba. A hosszú sor láttán az apa máris fordulna vissza. A fiú – kezében fémesen csillogó géppisztoly – nem engedi, nyomja, szorítja a sor végére.

Miután eléri célját, tüzelőhelyzetbe kapja fegyverét, két lábát szétvetve és kissé megroggyantva enyhén előredől, és rövid sorozatokkal ritkítani kezdi a fagylaltra várók sorát.

A meseíró nem szereti a lövöldözést. A fülsüketítő ropogásban észrevétlenül ki szeretne sompolyni a csemegeboltból. A felvillanyozódott kis srác szeme azonban feléje villan, s egy kurta sorozattal a falatozópult alá küldi.

A meseíró a helyiség terrakottás, fagylalttal össze-
csöpögtetett kőpadlóján fekszik. Így a diadalmasan

körbeforduló fiú arcának másik felét is látja. Az álla alatt kipirosodott hegeket vesz észre. „Szóval nemcsak adunk, kapunk is...” – gondolja némi kárörömmel a meseíró.

S a hűvös kőpadlóhoz szorítja lüktető halántékát.

Gyöngyfűző (*Folyt.*) A következő napon Gyöngy-

fűző kopogtatott követelőzően a szüette deszkákon, de Zémi, a bábkészítő neki sem nyitott ajtót.

Hiába hivatkozott Gyöngyfűző igaz, minden bajt, nehézséget, félreértést áthidaló

barátságukra, Zémi hajthatatlan maradt. A páratlan szépségű gyöngyök csábításának sem engedett, s annak fenyegető kilátásba helyezése se bírta jobb nézetre, hogy elszakadhat a fonál, az őket szilárdan összetartó, a gyöngyöket szépséges sorba fűző. S szerteszét gurul minden...

– Legalább azt engedd meg, Zémi, hogy rendszeresen meglátogathassunk, hogy legjobb barátaidhoz illőn gondodat viselhessük – mondta végül csüggedten, megalkuvásra készen.

– Jó szándékotokat megköszönöm, de a gondoskodást nélkülözni tudom – szolt ki barátjának Zémi –, hiszen Mária az én igazi gondviselőm...

– Mária...? – hallatszott az ajtón túlról Gyöngyfűző csodálkozó hangja.

Nyomban fagyasztó rémület markolta össze Zémi szívét. Úgy érezte, hogy menten rászakad a mennyezet s megnyílik alatta a föld. Tehetetlenül átkozta magában azt a hivalkodó kényszert, ami ilyen felelőtlenül kimondatta vele Mária nevét. Még ha a legjobb barátja előtt is. Így mindennek vége! Megszűnt kizárólagos hatalma imádott Máriája fölött. Már tud róla más is. Eljönnek, elrabolják, mindörökre megfosztják tőle...! Talán éppen Csillagszámoló egészen lesz a legtündöklőbb csillag, vagy a legpompásabb igazgyöngyként díszíti majd másik barátja füzérét... Fejében ellenőrizhetetlenül kavargtak a vészjósló gondolatok. Kiszáradt bőrén égető só gyanánt csapódott ki a mérhetetlen, esztelen féltés.

A kínzó érzés testi erejének utolsó szikráját is tűzzé csiholta. Feltápászkodott a karosszékből, s minden elmozdíthatót az ajtó elé vonszolt. Nem bánta már, ha lázas mozdulataiból, eszelős igyekezetéből kitetszett a valódi igazság: szereti Máriát! Nincs értelme tovább titkolni forró érzelmeit! Félre az öreges szemérmességgel!

Kezdetben védekezni akart az egész lényében kibontakozó érzés ellen; előbb csak ösztönösen, mint a világ annyi más bajával szemben, aztán figyelmeztető csörömpöléssel az agyában is megszólalt a rejtett riasztóberendezés. Előre tudta tehát, hogy nem

gyorsan illanó nyári zápor készül átfutni létezése pusztuló tájain, hanem mindent elsöprő, végzetes zivatar. Mégsem hallgatott az intő jelzésre, amely pedig mindig jó előre figyelmeztette várható tévedéseire. Öreges félszegséggel, szemérmességgel ugyan, de tovább éltette, ápolta szívében a titkolt érzést. Míg a váratlanul rátörő féltés végül színvallásra készítette...

Teljesen kimerülten esett öblös széke párnázott karjai közé. Horpadt mellkasának fújtatója sípoló hangokat csiholt elő tüdejéből.

– Szerelmem, szépséges Máriám...! Bocsásd meg mérhetetlen önzésemet... Az irtózatos gondolat, hogy végül elveszíthetlek, teljesen elvette az eszemet... Nem tehetek róla, hidd el... Nekem már csak te maradtál... Te vigyázod éjszakáimat, te aranyozod be nappalaimat... rajtad kívül nincs az égvilágon senkim... A falánk élet mindenemet elfogyasztotta: erőmet, reményeimet, éveimet, vágyakozásaimat... S most mondjak le a kárpótlásról is, amit mindezért nyújtott? Mondjak le rólad, akinek tudom, nincs párja a világon? Hagyjam, hogy illetlenek dicsőítsék szépségedet s avatatlanok tegyék próbára utánozhatatlanságodat...? Hagyjam, hogy örökre elraboljanak tőlem...? Neeem, gyönyörűségem! Nem! Nem...! Nem...! Nem...! – sipította, hörögte Zémi.

Mária delejes mosolya, sugárzó szépsége is csak nagyon sokára tudta álomba szédíteni. Nyugalmat

hozó álmában a teremtés vidékeit járta be szép szerelmével: mindenütt levelek, virágok ütköztek elő a fák ágain, ezüstös hegyek szakadtak ki a földből, folyók első hulláma sietett le a völgyekbe...

Folyt. köv.

házak (*Mint a mesében*) A tömbház körül nyár elején

az apróságoké a fű, a tér. A nagyobbak, mint oly gyakran, valamiféle titokzatos, sajátosan gyermeki otthonosság megteremtésén buzgólkodnak. A meseíró egy padon sütteti sápadt arcát a nap-

pal, s látja, hogy a gyerekek a közeli építkezésen összeszedik a téglá-, lécz-, és deszkahulladékot, a szemétkonténerek mellől a kartonlapokat, otthonukból lehordják a napozópokróccokat, esernyőket, fürdőlepedőket, s hajlékot (sátrat, várat, bunkert?) építenek maguknak.

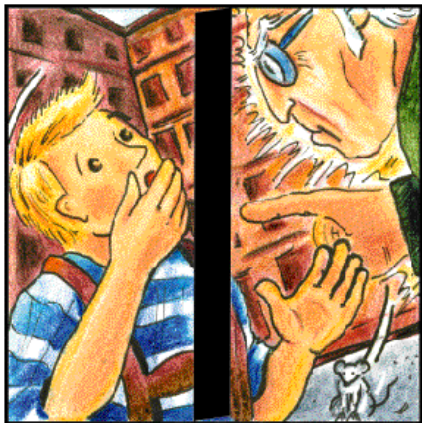
Mintha nem elégítené ki őket saját lakásuk, otthonuk oltalmassága, gondolja a meseíró, miközben a szomszéd padon egy fiatal apa és pöttöm fia beszélgetésre lesz figyelmes. Lám, a filozofikus gondolat sem hiányzik az önfeledt játék megállíthatatlan folyamatából! A kisfiú ugyanis váratlanul azt kérdezi apukájától, mi lenne, ha az emberek akkorák lennének, mint a fák. Az apa tudatáig alig jut el a kérdés,

szórakozottan válaszolgat, mondván, akkor bizony nagy emberek lennének. Közömbössége, komolytalansága ellen tiltakozva a fiú erélyesen dobant egyet. Nem tetszik neki, hogy apja nem veszi őt egyenrangú beszélgetőtársnak. Látszik rajta, hogy azt már ő is tudja: ha az emberek történetesen akkorák lennének, mint a park fái, akkor minden az emberek után nőne: a házak, az utak, a gépkocsik, a biciklik, a kutyák, és persze, a kutyákban a bolhák is. Tudja ezt, de most erről a témáról támadt kedve beszélgetni. És beszélgetni komoly dolgokról csakis komolyan lehet.

Neheztelése láttán – megismételt kérdésére – az apa immár komolyan azt mondja, hogy akkor nagy házakat kellene építeni, sokkal nagyobbakat, mint most. A meseíró látja, hogy ez már tetszik a fiúnak, aki át is veszi tüstént a szót, mondván, akkor nagyobbak lennének a téglák is, az emelődaruk meg a betonkeverők is. Mert ha az emberek akkorák lennének, mint a fák, de olyan kis téglából építenék a házakat, mint most, az nem lenne jó, mert akkor a többi ember azt gondolná, hogy a kőművesek csak játszanak. Kigyullad a képzelete. Most már nem érdekli, hogy az apja odafigyel-e a szavára vagy sem, mondja, csak mondja. Mondja magának. Fölépít egy fantasztikus világot, az óriások világát, és amikor már minden elkészült, megáll és vágyakozva fölsóhajt: az egész világ olyan lenne, mint a mesében!

A meseíró a fiatal apa helyett is megütközve néz az elbűvölődött fiúcskára. Mintha nem éppen ő magyarázta volna meg az előbb olyan meggyőzően, hogy azért abban az óriások világában is megmaradna valami. Valami, ami ezt a mi világunkat is egyensúlyban tartja: az arányok.

iskolaudvar (*Illetlen szó öt betűre*) Egyszer szünetben az

iskolaudvaron egy roppant illetlen szó szaladt ki a számon. Meghallotta ezt Tamás, az osztálytársam, s azt mondta, hogy beárul a tanító bácsinak. Csak akkor nem árul el, ha cukorkát fogok neki hordani.

Így hát hordtam neki a cukrot. Míg a végén már kockacukrom sem volt. Viszont annál nagyobb a félelmem, hogy most már tényleg beárul a tanító bácsinak. De ő még így sem árult el. Biztosan félt volna kiejteni egy olyan illetlen szót.

ígézet (*Megközelítések*) 1. „Mennyire szép egy kisfiú tes-

te. Tele olyan mondattal, amely emlékezet nélküli.” (Esterházy Péter).

2. „Három-éves voltam, és hallgattam, mint a sír. Miért vannak valamik, tettem fel magamban a kérdést, és miért nem in-

kább a hiányuk, a semmi. (...) Nem kell semmi. A játékok untattak, gondoltam, hogy letolom a gatyám, de ahhoz sem maradt erőm. Álltam a kisszoba közepén a kihúzhatós rekamié előtt, és négyéves voltam. Egy élet. (...) (...) Négy éve állok itt érintetlenül...” (Garczi László)

3. Ködösen, bizonytalanul arra gondoltam, hogy a Jóisten most engem néz, aztán már erre sem gondoltam, a meghatottságtól csupa tejszín voltam belül, és néhány szó táncolt a fülemben: mama, mama, mama...

játék (*Ha olyan buta vagy...*) Gergő legszívesebben

a réten játszik, ahol a fű olyan magasra nő, hogy a törpék erdejének is beillene. Azt játszhatja, hogy dzsungelben van, s köröskörül mindenütt vadállatok.

E g y s z e r
csak ott terem

mellette Andi, s könyörögni kezd:

- Én is játszani akarok!
- De hiszen nem tudsz – mondja Gergő.
- Tudok – mondja Andi, és követi Gergőt a dzsungelbe. Gergő óvatosan, lassan megy s közben fülel. Amott valami megzörrent! – Tigris!

Gergő lekuporodik, nehogy a tigris rátámadjon. A tigris azonban elmegy mellettük, majd megáll és fel emeli a fejét.

Andi hívogatja:

- Ci-ci-ci... Micus! Gyere ide! Ci-ci-ci...
- Hallgass! – bosszankodik Gergő. – A tigris észrevesz és bekap bennünket!

Andi szót fogad és elhallgat.

A tigris lehajtja a fejét és lassan elvonul.

– Jó, hogy nem vett észre bennünket – mondja Gergő –, mert nincs velem a puskám. Ha rád ugrott volna, nem tudom mivel lelőni!

– Miért akarod te lelőni a Micusunkat? – csodálkozik Andi.

– Tigris volt az, és semmiféle Micus – dühöng Gergő –, és ha olyan buta vagy, hogy játszani sem tudsz, akkor menj haza!

– Nem vagyok buta, és játszani akarok – mondja Andi, és mennek tovább a dzsungelen át, amíg a nagy folyóhoz nem érnek.

Andi át akarja ugorni, de Gergő visszarántja.

– Vigyázz! – kiáltja. – Vigyázz!

– Mi van? – kérdi ijedten Andi.

– Krokodil! Nem látod? Krokodil! Ha beleesel a folyóba, nyomban fölfal!

– Ez a pici gyík? – csodálkozik Andi.

– Ez egyáltalán nem egy pici gyík, hanem krokodil – önti el a méreg Gergőt –, és ha olyan buta vagy, hogy játszani sem tudsz, akkor menj haza!

– Nem vagyok buta, és játszani akarok – mondja Andi, és megy tovább Gergővel a dzsungelen át.

Fölérnek egy dombocskára, és mit nem látnak?!

Kissé odébb egy nagy fülű állat fekszik, olyan óriási leffentyűkkel, hogy a földet söpörhetné velük.

– Elefánt! – suttogja Gergő. – Nézd, elefánt! Ugye, látod, milyen nagy agyari vannak?

Ekkor az elefánt lábra áll és – fölugat.

– De hiszen ez a Bodri – mondja Andi –, s egyáltalán nincs agyara, azt a csontot itt kaparta ki valahol!

– Te vagy a legbutább lány az egész utcában, tudod! – kiabálja Gergő, és futásnak ered. Rohan keresztül a dzsungelen, utána az elefánt, a tigris, a krokodil és Andi, ez a legostobább lány az egész utcából. Gergő egyre gyorsabban szedi a lábát, mígnem mindenkit maga mögött hagy. Egyenest berohan a konyhájukba, ahol anyukája éppen aranygaluskát főz.

– Már megint teljesen kimelegedtél – haragszik anyuka. – Meg kell tőled bolondulni.

kaktusz (*Átváltozás*) Volt egyszer egy költő, s miként az

már lenni szokott, mindent nagyon a szívére vett, minden roppant érzékenyen érintette. Ha találkozott egy kiskutyával, s az nem csóválta barátságosan a farkát, a költő szomorú lett. Ha a kertben, tekin-

tetével egy repülő pillangót követve véletlenül letaposott egy őszirózsát, látszott rajta, hogy végtelenül sajnálja. S midőn egyszer rálépett egy hangyára, olyan sajnálat fogta el, hogy egész éjjel nem tudta lehunyni a szemét. Végül már magára is haragudott, hogy ez mégsem mehet így tovább, agyongyötri magát, könnyekre fakad az utcasarkon, szertefoszlik, s a költőből nem marad más, mint egy parányi könnytőcsa...

Ahogy így ment és töprengett, egyszer csak meglátott a kirakatban egy kaktuszt. Óriási, tüskés bajszú, szúrós-morgós, rettentően komor kaktusz volt.

– Hohó – kiáltott föl a költő –, ez aztán a pompás teremtés! Nekem is ilyennek kell lennem, ilyen de-

réknek és hozzáférhetetlennek, nem igaz, kaktuszocska?!

A kaktusz azt felelte neki:

– Bububú!

S éppen ez a bububú tetszett meg a költőnek olyannyira, hogy azonnal ment és megvette a kaktuszt.

– Most már nem félttem magam – mondta neki. – Semmiféle könnytőcsa nem lesz ezután! Ellesem tőled, barátocskám, hogyan kell tépni, szúrni és komorkodni, nem fogom hagyni magam, ezentúl soha semmiből nem csinálok gondot. Úgy bizony! Semmiféle hangya, semmiféle virágszál nem fog meghatni!

S költőnk, akit egyébként Zsombornak hívtak, hazavitte a kaktuszt, s kezdetét vette közös együttlétük. Kezdetben nem volt benne sok köszönet, a kaktusz azonnal szúrt-bökött, mihelyt a költő feléje közelített, vicsorgott, kiöltötte rá a nyelvét, s a hegyes tüskéivel az orra előtt hadonászott.

Ámde egy év múlva...

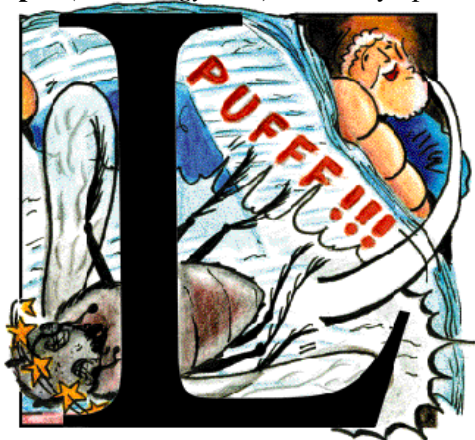
... amikor Zsombor, immár borostásan, szúrósan, bátran, mint egy oroszlán, találkozott egy kiskutyával, s az nem csóválta előtte nyomban a farkát, olyat dobbantott, hogy a kutytus ijedtében a földre kuporodott. Amikor pedig véletlenül letépett egy őszirózsát, csak nevetett, s gomblyukába tűzte. S ha megesett, hogy hangya került a talpa alá, még csak tudomásul sem vette. Fokozatosan

abbahagyta a versírást, focizni kezdett, és kemény belemenéseiről vált híressé.

A kaktusz ellenben nagy-nagy hívévé vált a költeményeknek, s ahogy otthon Zsombor régi versgyűjteményeit olvasgatta és a-moll szonátáit hallgatta hanglemezről, észrevétlenül maga is változni kezdett... Elvesztette tüskéit, nem szúrt, nem vágott komor képet, nem hadonászott támadólag a fegyvereivel, mígnem a kaktusznak egy olyan válfaja lett belőle, amelyet a világ addig még nem ismert. Tövisek helyett hosszú, selymes, aranyos pihét növesztett, amelynek kellemes volt a tapintása, előszeretettel kényeskedett, nyafogott, hófehér virágokat növesztett, s végül maga is verseket kezdett írni, melyeket úgy írt alá, hogy

Kaktuszocska Gyengérd

lepke (*Nincs kegyelem*) I. A molylepke a plafonon szös-

mötölt, és azt d ü n n y ö g t e magában: milyen ostobák ezek az emberek, házat építenek, falakat és mennyezetet csinálnak, aztán mégis mindig csak a padlón mász-

kálnak! Kicsit szánakozva nézte odafönről a behemót meseíró, aki szándéka szerint éppen a foglalkozását űzte a könyvekkel, papírcetlikkel és mindenféle kacattal telezsúfolt íróasztalánál. Ám szinte percenként felpattant, esetlen léptekkel egy öblös fotelhez sietett, amely szemben állt a bekapcsolt tévékészülékkel. Belehuppant, és meredten bámulni kezdte a képernyőt, amelyen egy szemrevaló, de roppant szigorú tekintetű szözi nő szinte percenként azt kiabálta, hogy nincs kegyelem. S amíg valaki lógó fejjel elsompolygott a körülötte álló játékosok közül, a plafon egyik sötétebb zugából a molylepke jól látta, hogy a meseíró közben felkapott egy sörösuveget s jót húzott belőle. Aztán szuszogva feltápáskodott,

és újra elfoglalta helyét az íróasztalnál. S ez így ment sokáig. Végül a meseíró megnyugodott, kikapcsolta a tévét, s nem mozdult többé az asztalától. Szorgalmasan űzte a foglalkozását. A molylepke ezt unalmasnak találta. Szent meggyőződése volt ugyanis, hogy az emberek azért vannak, hogy a padlón mászkáljanak. Ha egyszer nem tudnak röpködni. Óvatosan elereszkedett a plafonról, és néhány laza kör után puhán a meseíró olvasólámpájának kupolás ernyőjén landolt. Lekukucsált az alatta fekvő papírlapra, amelyen kusza betűkkel írva ez állt:

„Nincs kegyelem

Ezeket a sorokat egy új televíziós vetélkedő után írom, amely alaposan megosztotta a kvízkedvelő tévé nézők táborát, hiszen rafináltan találták ki: rendszerint nem a legfelkészültebb, legnagyobb lexikális tudású versenyző kerül ki belőle győztesen, mert a többiek spekulatív módon egyszerűen taccsra vágatják, mint kollektív játékok »leggyengébb« láncszemét. A főnti címet is innen vettem, mert ebben a játékban gyakran elhangzik ez a kegyetlenkedő kijelentés...” Eddig jutott az olvasásban a molylepke, amikor a sok lába közül az egyik megcsúszott a lámpaernyő peremén, ő pedig a villanyégő fénykörébe billent. Óh, jaj! Menekült volna nyomban, de az erős fény teljesen elvakította. Ráadásul egy ormótlan nagy kéz, öt izgága ujjal veszettül csapdosni kezdett körülötte, irtózatos légörvényt kavarva...

II. Már nem a tévékészülék előtt, hanem az íróasztalomnál ültem, amikor a kitárt balkonajtón át egy molylepke repült a szobámba az éjszakából. Talán csak a nyárutóhoz képest szokatlanul hűvös idő térítette be ide. Sokáig észre sem vettem, aztán bódogultam (vagy megrészegültem?) röpködni kezdett az olvasólámpám égője körül, bársonyos, puha szárnyaival csapkodott a falon, szóval, tűrhetetlen zajt csapott, nem szenvedhettem tovább. Elhatároztam, hogy megsemmisítem. Dühvel határoztam el, nem megfontoltan és hóhérközönnyel, mert ehhez túlságosan is mimóza lélek vagyok. Előbb pusztá kézzel akartam elkapni, de sehogy sem sikerült, meg aztán, attól is féltem, hogy a végén leverem az asztalról az évek során a szívemhez nőtt olvasólámpát, amely körül a lepkém játszadozva (vagy megrémültem?) körözött. Fogtam egy újságot, szelet csaptam körülötte, és addig csapkodtam a nagy papirossal és űztem a szobában ide-oda a szegény párát, míg ki nem fárasztottam. Amikor pedig kifáradt, letelepedett a falon. Hiába hajtottam rá azután a szelet, nem röppent föl. Ekkor gyorsan keményre hajtogattam az újságot, s a kifárasztott lepkére csaptam vele. Tudtam, hogy kész, hallottam, hogy koppan a bársonypuha teste, s láttam, mert egy utolsó, kíváncsi pillantást vetettem rá, amint az asztallapon hanyatt fordulva megrezegteti a lábát. És láttam még valamit, amire az első pillanatban elcsodálkoztam.

Két gombostűfejnyi szeme rám villant: szemeiben egy pillanatra két kicsi égő gyulladt ki. Egy hunyorítás volt az egész, az utolsó hunyorítás. Végigfutott hátamon a hideg. Felvillanó, majd kihunyó szemei arra figyelmeztettek: fényt oltottam ki!

lyuk (*Szenderke*) Valahol messze-messze, ahová még

az óriások is csak nehéz és fáradságos utakon juthatnak el, áll a Nagy Szikla. Sűrű erdő öleli körül, óriásfáit még az Első Tündérkirály népe ültette. A Nagy Szikla mellett patak csörgedezik, vi-

zét ezernyi ezüsthál, rákocska és fényes házú csigalakja. Ahol a patak először kezdi nyaldosni a hegy lábait, ott mélyen a sziklafalba nyúlva egy lyuk van. Nem olyan apró, mint egy tücsökház, de nem nevezhető azért barlangnak sem. Egy róka bizonyára beférne a nyílásán, ám egy vaddisznó már csak épp-hogy bekukkanthatna sötét belsejébe.

Titokzatos lyuk ez. Amikor odakint süt a nap, csi-cseregnek a színes madarak, az ember azt hinné, talán egy hegyi tündérke lakik benne. Egy kicsi tündér, aki reggelente az első madárdalra kilibben a nyíláson, megfürdik a patak hús vizében, hogy azután egész nap gondtalan boldogságban sétáljon a vidék csodái között, és csak alkonyatkor térjen vissza

aludni. Vagy egy kedves kis szenderke pislog belőle kifelé, álmos-kíváncsi szemeivel. Egy puha bundájú, bojtos farkincájú szenderke, aki egész nap és éjjel félálomban heverészik, miközben odakint nyüzsg és zajong és zsibong és szorgoskodik mindenki. Mondom, szép időben, fényes nappal olyan barátságos ez a lyukacska, mintha valami sziklafaragó törpe vájta volna hosszú évekkel ezelőtt, talán csak a környék lakóinak gyönyörködtetésére.

De éjszaka! Bizony, ha egy fáradt vándor mellett pihenne le aludni, nem lennének szépek az álmai! Úgy tátong fekete mélye a sötétségben, mintha bármelyik pillanatban egy hegymélyi manó ronthatna ki belőle, gonosz kacagással és hangos kardcsörtetéssel űzve messzire a szelíd és csöndes éjszakai csillaglepkéket és holdszarvú bogarakat. Talán még az alvó patakocskába is beletocsogna, hogy az ezüsthalak éji nyugalmaát megzavarja. Olyan félelmetes ilyenkor ez a nyílás, mintha a gonosz Koffok táboroznának véget nem érő belsejében: az apró és fekete Koffok, akik éjfélkor kidugják bibircsókos orrukat, körbeszaglásznak, hogy azután irtóztató kaffogásokkal még a mélyen alvó sünkutyát is felébresszék. Olyan félelmetes ilyenkor ez a lyuk, mintha az éji sötétség belőle bújt volna elő, hogy rátelepedjen a vidékre.

Ám az ősidők óta az óriásfák sűrűjében élő kéregmanók, akik igazán szavahihető népség, azt mond-

ják, lakatlan ez az odú. Egyszerű lyuk csupán, melyet talán valóban egy sziklafaragó törpe készített, réges-régen. A kéregmanók azt is látták, amikor néhanap mindenféle meselények járják körül, aztán továbbállnak. Bizonyára nem akarják elfoglalni a boldogan sétáló hegyi tündér magára maradt lakását, vagy megzavarni a szenderke édes heverészését.

Éjjelente pedig még a legbátrabbak is messze elkerülik, hiszen senki sem vágyik egy hegymélyi manó váratlan társaságára, hát még a gonosz Koffok éktelen hangoskodására! Így csak a szellő vagy a holdsugár les be egy-egy rövid pillanatra a lyuk belsőjébe. De azért ők is csak óvatosan. Sohasem lehet tudni...

mesé (*A világgá ment könyvoldal*) Egyszerű, rövidke

mesé va-
gyok, elfé-
rek egy
könyvolda-
lon. Még
ahhoz sem
ragaszko-
dom, hogy
illusztráció
díszítsen.

Egyedüli
vágyam,
hogy sze-

ressenek a gyerekek. Ez azonban nem is olyan egy-
szerű. Az történt ugyanis, hogy a könyvet, amelyben
sok-sok társammal nagy egyetértésben lakom, eddig
nem tapasztalt erővel behajították a sarokba. Én pe-
dig kirepültem a könyvoldalak közül. Hiába kapaszkodtam körömszakadtáig...

Várható volt, hogy egyszer ez így fog történni
velem. Pedig egy mesekönyv nem tollaslabda, bu-
meráng vagy papírsárkány, hogy állandóan a lakás
légterében röpdössön. Vagy a szőnyegen csúszkál-
jon, mint egy jégkorong. Márpedig ebben a lakás-
ban – szörnyűség – ezt csinálják velünk. Micsoda
megrázkódtatásoknak vagyunk kitéve! Azok a
koccanások, ütődések, puffanások...!

Jó szívvel adott ajándékként kerültünk a házhoz. A pompás mesegyűjtemény azonban, amelynek lapjairól kellettük magunkat, távolról sincs olyan becsben, mint amilyen kijárna neki. A ház gyerekei az örökös tévzés szüneteiben úgy dobálják, rugdalják szegény könyvünket, mint egy rongylabdát. A firkálásaikat pedig jobb nem említeni. A ház felnőttelével sincs nagyobb szerencsénk: nemegyszer odatettek már bennünket a forró lábas vagy fazék alá.

Kicsúszván a védelmet nyújtó lapok közül, itt találtam magam az előszoba sarkában. Szánni valóan csupaszon, mint egy csiga, amelyik elvesztette a házát. Elhatároztam, hogy nem tűröm tovább ezt a megalázó helyzetet. Világgá megyek.

Este, amikor elcsendesült a lakás, és mindenki aludni tért, az ajtó alatt kisurrantam az üres, visszhangzó lépcsőházba. A huzat majdnem lesodort a mélybe.

Még szerencse, hogy egy mese a sötétben is lát, és akkor sem fázik, ha történetesen kipenderítették a könyv lapjai közül, de most valóban pocsékul éreztem magam. Hova, merre? Meredek lépcsők vezetnek föl és alá. A lépcsőfordulóknál gyerekkocsik, a lakásajtók előtt cipők sorakoztak. A fényesre koptatott korlát kígyózva futott le a mélybe.

Próbáljuk meg talán fönt, gondoltam, és fölszökdeltem a lépcsőkön. Valahol megnyomták a lift gombját: a kivilágosodott kabin nagyot nyögve ló-

dult neki a mélynek. Nem ijedtem meg jobban, mint egy szálnalmas, világgá ment mese ilyen helyzetben, de gyorsan összehúztam magam, s besurrantam a legközelebbi ajtó alatt...

Egy ugyanolyan lakásban találtam magam, amilyenből jöttem. Ez megnyugtató. Tudtam, hogy itt is jobbra nyílik a konyha, balra az aránylag tágas nappali, emitt a hálósoba ajtaja, amott a fürdőszobáé. Vajon gyermek lehet-e a háznál? – álltam meg az utolsó ajtó előtt, amely mögött a gyerekszobát sejtettem.

Ekkor halk párbeszéd ütötte meg a fülemet a hálósobából:

– Hova mész?

– Megnézem, alszik-e?

– Hagyd, nem olyan kicsi már...

– Talán lerúgta magáról a paplant.

– Nincs hideg.

– Könyv volt a kezében... Biztosan elaludt rajta, s nem oltotta el az éjjeli lámpát... – hallottam egyre közelebbről, s már nyikordult is a hálósoba ajtaja.

A szokásos módon besurrantam a gyerekszobába. Pontosan az a kép fogadott, amelyet a suttogó párbeszéd alapján magam elé képzeltem: az ágyban egy kislány aludt, fejfel a kinyitott könyvre borulva. Az arcát meleg fényben fürösztötte az éjjeli lámpa. Az ajka szögletében pici nyálcsepp csillogott. S a

könyv... a könyv, amelyre kócos kis feje borult, hasonló volt a miénkhez!!!

Gyorsan az ágyhoz szaladtam, felpattantam a vánkosra, s a kislány forró, elernyedő karja alatt becsusszantam a könyv lapjai közé.

Rövid világgá menésem ezzel véget is ért. A kislány a mesék sorrendjében rövidesen hozzám is eljutott. Rám csodálkozott, aztán többször is elolvassott. Mintha csak kárpótolni akart volna az addigi sanyarú sorsomért. Vagy talán azért, mert ilyen rövid vagyok...

névsor (*Mesebeli közlemény*) Minden külön értesít

tés helyett:
Hófehérke és
a királyfi meg-
tartották es-
küvőjüket. A
hetedhét or-
szágra szóló
lakodalmon
megjelent:
Rigócsőr ki-
rály,
Sahriár király,
Bodza anyóka,

Holle anyó,
Banks papa és neje,
a Szív Felső,
Robertson Ay,
Nellie-Rubina,
Aladdin,
Ole Luköje,
Hjalmar, a foltozóvarga,
Maruf,
Kanga,
Zsebibaba,
és ott voltak a brémai muzsikuskok is.

Természetesen a leselkedők között is sok ismert
név akadt, de őket most ne soroljuk. Hiszen ez a

közlemény valójában egy rövid rejtvény. Azt kell megfejteni, hogy: melyik vendég milyen mesés-könyvből jött? A helyes megfejtők között a szerző, ha nem is hetedhét, három ingyen példányt mindenképpen kisorsol ebből a könyvecskéből.

nyalóka (*Cicuskeresztelő*) A fészernappalijában la-

kott Nyali kandúr és felesége, Nyalika. Lett egy kiscicájuk.

– Milyen nevet adjunk neki? – kérdezte Nyali kandúr Nyalikától, s nem állotta meg, hogy meg ne nyalintsa a pici kölyköt. Olyan aranyos volt.

– Jaj, hogyan is fogjuk becézgetni? – kérdezte aggodalmaskodva Nyalika macska is kandúr urától, és ő sem tudott ellenállni a kísértésnek, hogy végig ne nyalintson a kicsin. Olyan cucci volt.

Egyszerre világossá vált előttük, hogy kicsijüknek nem lehet más neve, mint szüleinek:

Nyalóka.

olimpia (A *kisfiúvá változott bolha*) Volt egy-

szer egy bolha. Egy kis időre ember szeretett volna lenni. Fölkereste a szarvasbogarat, a nagy varázslót, és közölte vele vágyát.

– Kedves bolha – mondta neki a varázsló –, ha ember akarsz

lenni, nem ugrálhatsz, mint egy bolha, meg kell tanulnod járni.

A bolhának ez nem volt könnyű. Próbálta így, próbálta úgy, aztán hogy ne ugráljon folyton, mindegyik lábához kötött egy nehéz kavicsot, s így lassan-lassan megtanult járni.

Aztán ismét elment a varázslóhoz, aki emberré változtatta őt. Fiatal volt a bolha, tehát kisfiú lett belőle. A lábán súlyokkal, nehezékekkel teli cipőt viselt, hogy ne ugrálhasson olyan könnyen. Tudta azt is, hogy a varázslat csak három évig tart, utána ismét vissza kell változnia bolhává.

A nagycipős fiúcska iskolába is járt. Mindig komótosan, lassan lépkedett. Ámde, amikor váratlanul

kiszólitották felelni, úgy kipattant a padból, hogy egyszer feldöntötte a tintásüveget, máskor meg csak a tábla állította meg őt. Vagy amikor a forgalmas, autókkal teli utcán ment keresztül, olyan gyorsan szökdelt át az úttesten, hogy az emberek megrémültek és segítségért kezdtek kiabálni.

A fiúcska mindenféle nehezéket rakott a cipőjébe: patkókat, anyacsavarokat és egyebeket is, csak hogy nehezebb legyen és kevesebbet ugráljon.

Az iskolai tornaórán a magasugrást gyakorolták. Akadt, akinek fél métert sikerült átugrania, de voltak, akiknek csak negyed métert. A bolhából lett kisfiú egy métert is átugrott. Aztán kivett a cipőjéből két csavart, és hopp, a kétméteres magasságot is átugrotta. A tanító bácsi úgy gondolta, hogy egy ilyen fiúcskának versenyeznie kell, és beíratta őt egy sportegyesületbe. A fiú sorra nyerte a magasugróversenyeket. Az egész világon írtak róla az újságok. A gyerekek meg játékaik között őrizték a bolhából lett fiú fényképét. Ha előfordult, hogy két egymást követő napon nem emlegették a nevét, kivett a cipőjéből valamilyen nehezéket, és nyomban túlszárnyalta addigi teljesítményét, fél méterrel magasabbra ugrott.

Az olimpiai játékok előtt kijelentette, hogy ezen a nemzetközi versenyen olyan magas akadályt kíván átugrani, mint egy torony. Kinevették, túlságosan beképzeltnek tartották. Azután építészmérnököket

hívtak, darukat és tűzoltólétrákat hoztak, és a játékok színhelyén olyan magasra építették az akadályt, hogy az még a toronynál is magasabb lett. Az emberek kíváncsiak voltak, vajon átugorja-e a fiú. Az levetette nehezékekkel és súlyokkal megrakott cipőit, lendületesen nekifutott, és hopp! A sikeres ugrással olimpiai aranyérmet nyert. A nézők úgy döntöttek, hogy az új olimpiai bajnokot megajándékozzák a világ legmagasabb állatával, egy zsiráffal.

A bolhából lett fiú boldog volt, ettől kezdve mezítláb ugrotta át a toronynál is magasabb akadályokat. Még sokszor ámulatba ejtette az embereket, de aztán letelt a három év, és vissza kellett változnia bolhává. Az utolsó nap az ország legújabb állatkertjének ajándékozta a zsiráfot, melynek nagyon örültek a gyerekek.

Amikor ismét az övéi között volt, sokat mesélt barátainak. Valamennyien irigyelték őt.

– Ha én is akkorát tudnék ugrani – sóhajtott fel az egyik bolha –, átugranám a patakot.

– Ha én tudnék akkorát ugrani – toldotta meg egy másik –, átugranám a dombot, s mögötte a patakot is.

– És én – sietett a harmadik –, én még messzebbre ugranék. Mondjuk, egy iskolába, ahol csak úgy nyüzsögnek a gyerekek...

óhaj (*Botok sorakozója*) Egyszer majd igazán nagy-

szerű lesz ezen a földön, ebben ne is kételkedjen senki, felébredünk, és ni csak, süt a nap, tavasz van, az egész világ egyetlen nagy üde rét, teli virággal, sehol kerítés, korlát, ketrec, mindenki járhat-kelhet,

amerre kedve tartja, a pálmafák északnak tartanak, a jéghegyek délnek, semmi tiltás, semmi utasítás, mesés az érzés, boldogító, a rózsza ott hajt, ahol kedve tartja, a patak arra folyik, amerre kedve tartja, mindenki számára érik a szamóca és a málna, kínálja függőit a cseresznye, és bárki nyugodtan szakít róla, miért is ne, gyümölcsöt enni kellemes és egészséges, bár találhatók, sajnos, olyan „egyének” is, akiknek nem ízlik a cseresznye, sem az egres, de még a ribizli sem, kutyául érzik magukat, alig esznek, és azt tartják, hogy legjobb lenne fölrugni az egészszet, rengeteg ilyen „egyén” van, nem is hinnék, közéjük tartoznak az akasztófák, kínczölöpök s az ágyúcsövek szintén, melyek csak fogynak, véko-

nyodnak, mígnem úgy néznek ki, mint egy biliárd-dákó, gyomorfekélyük van, gyógyításra szorulnak, be kell feküdniük a kórházba, amely zsúfolva van mindenféle karóval, lehangoló társaság, amely a folyosókon járkál és komor gondolatokat forgat a fejében, bezzeg valamikor, valamikor mi is voltunk valakik, mondogatják, most meg itt vagyunk világ csúfjára, ez szörnyű, valamit tenni kéne, de mit, sóványak vagyunk és gyengék, a világ meg tele van életerővel, s ekkor egy öreg, repedt nádpálcának üdvözítő ötlete támad, csak nyugalom, mondja, van mibennünk erő elég, csak meg kell fognunk egymás kezét, semmi egyebet nem kell tennünk, s a dákók, lécek, botok és pálcák összefogódzkodva elindulnak, s ahogy így mennek, a virágcsokrokról lehervad a mosoly, a fák és a bokrok rémülten sopánkodnak, vége mindennek, integetnek és jajveszékelnek, isten veletek, s a világ valamennyi karója kézen fogva vonul, s ahogy így mennek, egy hatalmas, ronda kerítést alkotnak, s úgy van minden megint, mint valamikor.

öregember (*Elment a busz*) A falu buszmegállójában

ott maradt az öregember hiánya. Meg a botja. Valamikor erős, parádés görbebot lehetett. Mára elkopott, akár a gazdája. Repedezett testét néhány dróthurok fogta egybe. Már senki nem vetett rá

szemet, bár a görbülete, a használattól, még mindig szépen fénylett.

A görbebot mellett a padon egy félig elrágott kiflidarab árválkodott. Állítólag itt üldögélt, majszolgatott az öregember. Egyetlen szórakozása az volt, hogy kiült a megállóba, és várta, hogy elmenjen a busz. Aztán, ha elment a busz, és arra jött egy ismerős, azt lehetett mondani neki: „Elment a busz.”

Szóval, itt üldögélt az öreg, amikor a busz megállt előtte. A sofőr kinyitotta az ajtót, kihajolt, és megkérdezte: „Fel tetszik szállni, Gazsi bácsi?” Az öregember elgondolkodott. Tényleg, miért is ne? Felállt, aztán állítólag rugózott néhányat, és elrugaszzkodott. A szemközti diófák miatt elég meredeken kellett emel-

kednie, de a közeli Bikaföld fölött már csak ráfeküdt a szabadon nyargalászó szélre, és a felriasztott seregélyek kíséretében elhúzott a Kis-Duna felé...

Mármost: az ég madarainak élelmezéséről, tudnivaló, maga az Úr gondoskodik. Az öreg valószínűleg ezért hagyta ott a kiflivéget. A botért sem tért vissza. A történetek után, persze, ezen nincs mit csodálkozni. Isten nem bottal ver. És jutalmaz...

őrtorony (*Férficsel*) 1. Zsiráfért természetesen a férfiak-

nak kellett el-
mennüik. Bab-
szem apunak és
Babszem nagy-
papának.

Kezdetben
nem akaród-
zott nekik.

– A család
fejei vagyunk,
nem hagyunk
magunknak pa-
rancsolgatni.

– Ti vagytok a fejei, mi a nyakai – mondták az
asszonyok. – Úgy fogtok forogni, ahogy mi akarjuk.
A férfiak tehát mentek.

2.

– Talán egyetlen őrtorony is elég lesz – mondta út-
közben nagypapa. – Csak egyet viszünk.

– Egyet bizony könnyebb, mint kettőt – helyeselt
apu.

– S talán élőnek sem kell lennie – mondta nagypa-
pa. – Megteszi a fölfújható is. A nők észre sem veszik.

– Nem bizony – bólogatott apu.

– Tehát áruházban veszünk zsiráfot – döntötte el
nagypapa. – Eszünk ágában sincs Afrikába elmen-

ni. Minek bejárni a fél világot? Minek koptatni fölöslegesen a cipőt?

Nagypapa ötlete tetszett apunak. De azért megjegyezte:

– Afrikába mégiscsak el kell mennünk. Mert a család fejei vagyunk. Úgy kell forognunk, ahogy a nyakak parancsolják.

– Hi-hi-hi – nevette ki őt nagypapa. – Elfelejtetd, kedves vőm, hogy a nyakak otthon maradtak. Itt úgy foroghatnak a fejek, ahogy nekik tetszik.

– Igazad van, kedves após – bólogatott apu. – Talán heveredjünk is le ide, a fűzfa alá! Az asszonyok azt fogják hinni, hogy Afrikában járunk ilyen sokáig.

– Előbb azonban megvesszük a zsiráfot – mondta nagypapa. – A kötelesség mindenekelőtt!

3.

Az áruházban több a zsiráf, mint Afrikában: kicsik, nagyok, sokszínűek, mint a színes ceruzák.

– Milyent válasszunk? – kérdezte nagypapa. – Zöldet vagy pirosat?

– Inkább valamilyen halványabb színűt – mondta apu. – Én a sárgát javaslom.

S egyszerre esett a pillantásuk az égszínkék zsiráfra.

– Ezt vesszük meg! – döntötték el nyomban. – Ha borús lesz az ég, a mi házuk fölött akkor is kékleni fog. S a kis Lacikánk minden útvjáról hazatalál.

poroló (*Szőnyegkaland*) Észrevettem, annyira nem

vagyok feltűnő, hogy bármit csinálhatok, senki nem veszi észre. Arra gondoltam, egyszer talán teljesen láthatatlan leszek. És így is lett. Ráköszöntem egykori osztálytársnőmre az utcán, de a szeme

pillája sem rezdült meg az üdvözlésemre. Nagyobb társaságba kerültem, volt, akinek kezet nyújtottak, volt, akit kávéval kínáltak, de nekem ebből sem, abból sem jutott. Egyszer, amikor hazafelé tartottam, a lakásszomszédom szó nélkül bezárt a két bejárati ajtó közé. Az ajtók között bizonyosodtam meg róla, hogy láthatatlan vagyok.

Az az ötletem támadt, hogy elrejtőzöm a szomszédom szobájában a szőnyeg alá, hogy kipróbáljam, észrevesznek-e. Úgy gondoltam, mindaddig ott maradok, amíg rám nem találnak.

Egészen a tavaszi nagytakarításig ott kuksoltam. Akkor szépen becsavartak a szőnyegbe, és kivittek az udvarra.

– Óvatosan azzal a szőnyeggel, fiúk! – mondta édesanyjuk.

Bizony, óvatosan, adtam neki igazat magamban én is.

Bélus és Norbi felkapott a vállára, és vágtatott ki velem az udvarra. Nem ellenkeztem azért, hogy szőnyegbe göngyölítve visznek ki a házból, hisz ez egy élménnyel többet jelentett számomra.

Feltettek a szőnyegporolóra.

– Én tartom a szőnyeget, te pedig porolsz – mondta Norbi.

– Nem, én tartom, és te porolsz – ellenkezett Bélus.

Fiúk, nekem ugyan édes mindegy, melyikőtök tart és melyikőtök porol, csak rendesen tartsatok, ne-hogy lepottyanjak, mondogattam magamban.

Erre mindketten elengedtek. Ha gyerekkoromban nem lógtam volna olyan gyakran a szőnyegporolón, biztosan lepottyanok. De ennek már kár volt örülnöm, mert elkezdődött a csihi-puhi.

– Puff!

– Jaj!

– Puff!

– Jaj!

A „puff” Norbitól származott, a visszhangzó „jaj” tőlem.

Rövid idő után cseréltek a fiúk.

– Gyengén porolsz – mondta Bélusnak Norbi. Nem tudhatta, hogy már jajgatni sem bírok. Nem is

értem, miért nem szöktem meg a szőnyeg alól. Bizonyára csak azért nem, mert ez a megoldás nem jutott eszembe. A fiúk összetekerték a szőnyeget, és én ott maradtam lógva a porolón.

– Mennyivel könnyebb lett a szőnyeg! – jegyezte meg Bélus.

Amikor a lakásban leterítették a fölsúrolt parkettre, anyukájuk felkiáltott, majd megkérdezte:

– Mi az ott?

A szőnyegen új minta, egy mulatságos figura volt látható.

– Mit jelentsen ez? – faggatózott az édesanya.

A fiúk nem tudták megmagyarázni. A lépcsőházban viszont hamarosan visszhangozni kezdett, hogy:

– Puff!

– Jaj!

– Puff!

– Jaj!

Ezúttal az édesanya porolt, de nem a szőnyeget, hanem őket, Bélust és Norbit.

Aztán vendégek jöttek a házhoz.

– Nézd csak, Ferdinánd, milyen gyönyörű szőnyeg! – mondta vendégné asszony a férjének.

– És milyen érdekes a mintája! – jegyezte meg a férj.

Másnap aztán a város összes áruházát bejárta, de olyan szőnyeget, amelyen ugyanolyan minta lett volna, nem talált sehol.

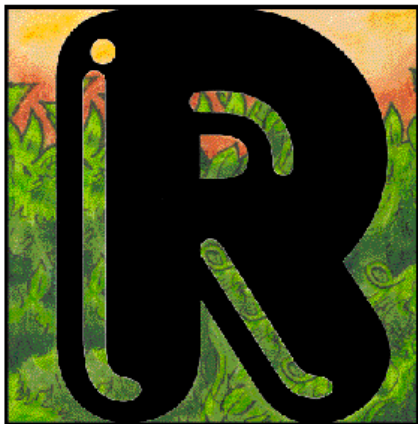
Én meg, amikor a szőnyegporolón lógva már kezem és lábam is elzsibbadt, lemásztam és hazaindultam. Útközben sokan megszólítottak, és azt kérdezték:

– Mi történt magával, szomszéd úr?

– Ki bánt el magával ilyen alaposan, szomszéd úr?

Akkor már azt szerettem volna, ha láthatatlan vagyok. Legalább addig, amíg hazaérek és becsukom magam mögött az ajtót.

reggel (*Kezdődik a nap*) Együtt megyünk el otthonról.

Táguló tüdővel lépünk a tavasz-friss utcára. Alig néhány lépés után, még a toronyház tövében, szétválnak útjaink. Életemnek társa a könyvtár, lánygyermekünk az alapiskola, ma-

gam a szerkesztőség felé veszem az irányt.

Egy kisiú jön velem szemben az úton, édesanyja kíséretében. Valószínűleg az óvodába tartanak. Már csak három lépésnyire lehetnek tőlem, amikor a kis srác – amolyan pisztolyszerűen – előrenyújtott pici mutatóujjával váratlanul rám emeli a kezét, és szó nélkül lepuffant.

Méltatlankodással elegy csodálkozásba rándul az arcom, de miközben az út menti puszpángcserjébe zuhanok, lélekben azt azért kénytelen vagyok beismerni: nem éppen közömbös pillantást vetettem fiatal, szemrevaló édesanyjára.

sült krumpli (*Legközelebb az igazsághoz?*) Sokan próbálták már

meghatározni, mi is a szerelem. Az alábbiakat gyerekek mondták...

„A szerelem az, amikor elmész enni valakivel, és a sült

krumplid nagyobb részét neki adod. Úgy, hogy az övéből nem is eszel...!”

„A szerelem az, amikor a mamám kávét csinál a papámnak, de mielőtt odaadná neki, belekortyol, hogy biztosan jó-e az íze.”

„Az a szerelem, amikor azt mondd egy srácnak, hogy jó a pólója, és aztán ő minden áldott nap felveszi.”

„A szerelem egy olyan dolog, hogy egymás mellett ültök a kávéházban, és egymás kezét fogjátok. Ez a szerelem. Mert egyébként egymással szemben ülnétek.”

„A szerelem? Mondjuk például, hogy valaki megbánt téged. Nagyon mérges leszel rá, de nem

kiabálsz vele, mert tudod, hogy azzal megbántanád.”

„A szerelem az, amikor a mamám tudja a papámról, hogy bűdös és kövér, mégis azt mondja, hogy jobban néz ki, mint Robert Redford.”

„Amikor szerelmes vagy, a szempillád fel-le ugrál, és kis csillagok keringenek körülötted.”

Szivárványfestő (Befejezés) Hangos kopogtatás zavar-

ta meg Zémi álmát, de a bábké-szítő erőtlenül mozduló pillantása visszafor-dult szemgödré-be...

– Én vagyok, Zémi! A barátod! Szivárvány-festő! Elhoztam neked a leg-szebb színeket...

Hallod, Zémi? Valamennyit megmutatom, ha kinyitod az ajtót... Elég, ha csak egy röpké pillantást vetsz rájuk, hidd el, Zémi, nyomban visszatér tagja-idba az erő. Bizakodással, reménykedéssel telik meg a szíved... Csak nyiss végre ajtót...! – hallatszott az ajtón túlról egyre sürgetőbb türelmetlenséggel, de Zémi tudatának gyorsan keményedő burkáról leperegtek szeretett barátjának kétségbeesett szavai.

Csonttá fagyott karjának utolsó mozdulatával Máriát igyekezett belopni rohamosan zsugorodó térségeibe, s hallatlanul görcsös, önfogyasztó szorításban már csak befelé terjeszkedett, szigorú szabályossággal, egy irtózatosszerű feszültségű ponttá sűrűsödve...

Amikor Csillagszámoló, Gyöngyfűző és Szivárványfestő végre kifeszítette az ajtót és átverekedte magát a váratlan torlaszon, mindenséggé robbant az iszonyúvá sűrűsödött emberi lét: utolsót ütött Erazémius szerelemmel teli szíve.

Karosszéke előtt egy rúdon Mária ékeskedett, a legszebb bábu, ami a keze alól valaha is kikerült.

Tilli-Tilli (*Halvacsora*) A nyári konyha asztala alatt

három macska kölyök heverészik. Falusi macskakölykök. Butusú bajszaán még ott a reggeli mara déka. Csigajló füle hegyén kun-kori tollpihe, a farkán piros fonáldarab.

No és Pukkancs? Hát az ő ábrázata sem éppen arról árulkodik, hogy gyógyíthatatlan szenvedélye a reggeli mosakodás.

Álmos falusi délelőtt.

A macskakölykök török basa módjára hevernek az asztal baldachinja alatt. Csigajló az ablak sarkát bámulja. Ott szokott megjelenni az első napsugár. Ez most még várat magára. Pukkancs egy leejtett gyufaszállal próbál játékba bocsátkozni. A gyufa kemény fejű, foszforos. Közös műanyag tányérjuk mellett Butusú mereng. Ételmaradékos bajszozkája kókadtan lekonyul. Elbágyasztotta őt a pompás reggeli.

Ha ebben a percben valami hiányzik a három macskakölyöknek, akkor az Tilli-Tilli, a városról ho-

zott szomszéd cicus. Reggel óta ő jár az eszükben. Meg persze a halak. Vagyis: Tillike – ahogy őt mind közönségesebben nevezik – és a halak.

Ez utóbbiakat Embergazdi jelentette be még reggel, amikor munkába-iskolába indulván, a nyári konyhában egy pillanatra összefutott az egész család:

– Gyerekek, ma hal lesz vacsorára! – mondta titokzatos mosollyal Embergazdi. – Keszeg, kárász, fogas, harcsa...! Bort is készíts hozzá, Marcsa! – fűzte még hozzá viccesen, feleségének címezve. – Hiszen tudod, úszni szeret a halacska!

Asszonygazdi szemmel láthatóan nem osztotta férje jókedvét, s egy kifejező kézmozdulattal azt is jelezte: őrá bizony ne számítsanak a pucolásnál!

– Netán lehalásszátok a tavat? – csodálkozott Fiúgazdi.

– Vacsoravendégeket is lehet hívni? – vihogott a nyúlánk Lánygazdi. Ezzel a téma be volt fejezve. Rohant mindenki a dolgára: Embergazdi a halgazdaságba, Asszonygazdi a cérnagyárba, Lánygazdi a gimnáziumba, Fiúgazdi pedig az alapiskolába.

– Mi az, hogy lehalásszák...? – kíváncsiskodott Butusú, mihelyt az utolsó gazdi után is becsapódott az utcakapu.

– Még ezt sem tudod?! – fölényeskedett Pukkancs. – Az éppen olyan, mint amikor Csigajló elhalássza előled a legjobb falatokat. Csak fordítva...

S ez a kijelentés mintha azt is eldöntötte volna: ki menjen megtapasztalni, mi van Tillikével? Mért nem jelentkezik?

Attól tartottak ugyanis, hogy Tilli-Tilli és öregecske, nyugdíjas gazdijai az idő elzordulásával egyszerűen visszaköltöztek a városba. A kert termését betakarították, számottevő feladatuk itt már nem akad tavaszig. A hóesést, a szilajul nyargalászó téli szeleket pedig emeletes, jól fűtött városi lakásukból is nézhetik. A doromboló kedvencükkel az ölükben – természetesen.

– Én rögtön láttam rajtuk, hogy ezek csak olyan nyári Mikulások! – jegyezte meg fitymálóan Pukancs.

Ezt látszott igazolni Butusú felderítő körútja is: – Semmi! Egészen a konyhaajtójukig elsettenkedtem, de semmi mozgás. Esküszöm, ezek ma még az orrukat sem dugták ki...

Abban azonban töretlenül bíztak, hogy Tillike nem hagyja itt őket csak úgy – ukmukfukk! Végére is: összebarátkoztak, vagy mi a szösz... Nyár eleje óta nem volt nap, hogy ne találkoztak volna. Legtöbbször a fészernél. Még azt a jogát sem vitatták el soha Tilli-Tillinek, hogy előkelő mozdulattal felbillenjen a fűrészbakra, s holmi uralkodói pillantással onnan méregesse őket azzal a gyönyörű szirmos szemével.

Engedékeny viselkedésüket persze botorság lenne meghunyászkodásnak tekinteni. Azt azért nem! Egy-

szerűen csak csodálták Tilli-Tillit, városról származó társukat, mert bűbáj, kellem, magabiztosság olyan csodálatosan megfért törékeny, nyurga testében. Ezen még az sem változtatott sokat, hogy a szemközti Varjú kölykök szándékosan rászálltak, s néhányszor csúnyán meghajtották. Azt is előre le lehetett fogadni, hogy egyszer megcsípi, otromba konzervdobozt kötnek a kecses farkincájára, vagy mondjuk dióhéjat húznak a formás lábaira s nagyokat kurjantva és röhögve meghajkurásszák a jégen. Micsoda szörnyű kilátások! Talán jobb is, ha visszamenekül a városba...

Tilli-Tilli azonban egyelőre nem menekült. Igaz, hogy egész délelőtt nem mutatkozott, de Embergazdi hazaérkeztével fölgyorsultak az események.

A ház első számú gazdija – ahogy reggel ígérte volt – kiemelte a csomagtartóból a fóliabatyuban vergődő halakat. Kitette őket közcsodálatra az udvar közepére.

A három macskakölyköt mintha puskából lőtték volna ki: rohantak nyomban városi barátjukért. Mintha Tilli-Tilli is megérezte volna a pillanat ünnepléességét, királynői tartással ott várta már őket a fészkerben. Természetesen a fűrészbak tetején.

– Ennyi ha... ha... ha... lacsát még életedben nem láttál! – lihegte izgatottan, elfúló hangon Butusú.

Tillike olyan fölényesen fogadta a közlést, mintha távoli városában egyenesen a halpiacon látta volna meg a napvilágot.

– Gyere azonnal! Ezt látnod kell! – tüsténkedett Pukkancs.

– Keszeg, kárász, fogas, csuka, harcsa... – lelken-dezett Embergazdi reggeli modorában Csigajló.
– Nem is hinnéd, milyen nagy a bajsza...!

Tilli-Tilli szemében, alig észrevehetően, apró sár-ga lángokat lobbantott az egykori ragadozói ösztön. Finom szálú bajsza megrezdült. Társai előtt persze igyekezett leplezni felindultságát. Bátor léptekkel követte őket az udvar közepére.

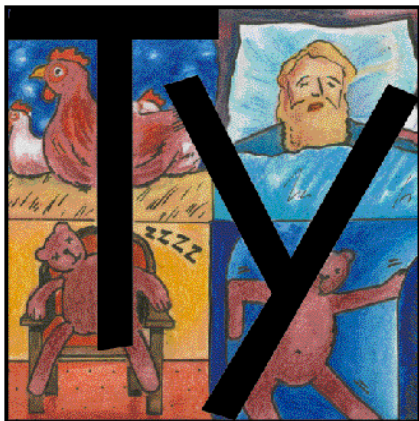
A városiakra jellemző magabiztosságtól vezérelve rögtön a látszólag veszélytelenül heverő, izmos tes-tű halak közé billegett. Mire észbe kapott volna, már késő volt. Az egyik derék hal ezüstös teste íj-ként megfeszült, feldobódott a levegőbe, s rövid, vil-lanásszerű röptében úgy képen törölte Tilli-Tillit, a városról jött cicust, hogy az előbb belerepült a csi-beitató hideg vizébe, s onnan kikászálódva, rémüle-tében nekirohant a nyitott garázsajtónak.

Egy szó mint száz, Tillike csúnyán leszerepelt a ha-lakkal. Pukkancs, Csigajló és Butusú gurult a neve-téstől. De nem sokáig...

Alighogy Embergazdi kilöttyintette az udvarra a haltisztításhoz használt vizet, Tillikénk már ismét a régi magabiztossággal szedte karcsú lábait a halpik-kelyek fényes garádicsán, mintha csakis az ő szóra-koztatására történt volna ez az egész.

Hja, erre születni kell...!

tyúkokkal aludni (*Tévémaci*) Igazán még ki sem tava-

szodott, de már a nyári időszámítás szerint kegyegtek az órák. A meseíró napokig szerencsétlennek érezte magát. Nem járt ugyan tyúkokkal aludni, de megrögzött korán kelőként nem szerette az

éjszakázást. Az óra visszaállításának elsősorban esti tévézése látta kárát.

Ezen az estén is hiába készült egy jónak ígérkező műsor megtekintésére, már az első képsorok után elnyomta az álom. A felesége könnyű, puha takarót terített rá, persze ezt ő nem tudta, mert már mélyen szuszogott, de az öntudatlan kellem érzete megtette a hatását: álmodni kezdett. Azt álmodta, hogy ő a régi idők Tévémacija. A cammogós zenére bejött a szobába, indult volna nyomban a készülék felé, hogy bekapcsolja, de érdekes módon arra álmában is rájött, hogy ezt ma már nem kézzel, hanem távkapcsolóval kell csinálni. Aztán a régimódi készülék elé állított karosszékebe huppanva – Tévémaciként

is elaludt! Azt álmodta (immár álmában, mondani se kelljen), hogy ő a ház csöveinek mackója, és amikor csönd van, fölsétál a meleg vizes csöveken, a központi fűtés vezetékein meg a szellőzőjáratokon, lakásról lakásra megy a vízvezetékeken. Szóval, ő a mackó, aki a csövekben jár. Éjjel csöndben van, akkor járkál a leghalkabban, a szellőzőkürtőn át kikukkant a tetőre, megnézi, hogy fönt táncol-e a hold, aztán meg, mint a szélvész, lecsúszik a pincébe. Miközben végigcsúszkálja a ház összes csövét, és elégedetten brummog hozzá, a lakók olykor felriadnak, és azt hiszik, valami baj van a csövekkel. Van, aki fölgyújtja a villanyt, és fölírja magának, hogy reggel el ne felejtсен szólni a lakóbizalminak. Ő meg a nyitva hagyott csapokat keresi, mindig akad ilyen, kidugja az orrát, és figyeli a szobák sötétjét, ahol ezek a lények laknak, akik nem tudnak csövön járni, és kicsit sajnálja őket, mikor látja, hogy milyen nagyok és esetlenek, és hallja, ahogy horkolnak meg álmukban beszélnek és olyan egyedül vannak. Ezért reggel, amikor mosdanak, megsimogatja az arcukat, és megnyalintja az orruk hegyét...

unoka (*A kétjobbkezes kislány*) Volt egy kislány, aki-

nek a bal keze is jobb volt. És nagyon szeretett rajzolni. Egyik kezével bábut rajzolt, a másikkal hóemberkét. A bábu nyughatatlan volt, leütötte a hóember orrát, s a hóemberke sírt. A kislány megsaj-

nálta a hóemberkét. Egyik kezével új orrot rajzolt neki, a másikkal seprűt, hogy védekezhessen az izgága bábuval szemben.

Aztán a kislány egyik kezével egy fát rajzolt, a másikkal kerítést. A fa szomorkodott egymagában a kerítés mögött. Ezért a kislány egyik kezével rajzolt egy másik fát, hogy a kerítés mögött két fa-jóbarát álljon, s a másik kezével házikót. A házikóban az asztal körül emberek ültek, s örültek neki, milyen gyönyörűen súgnak a fák s hogy a házban milyen tiszta a levegő.

Végül a kislány egyik kezével apókát rajzolt, a másikkal egy anyókát. Mindketten öregek voltak már, arcukat ráncok barázdálták. Ültek a padon és beszélgettek:

– Milyen jó, hogy a kislány lerajzolt bennünket, így legalább van unokánk. Olyan ügyes unokánk, aki mind a két kezével tud rajzolni. Ha megnő, egyik kezével a saját gyermekeit fogja gondozni, a másikkal bennünket.

– Milyen jó, hogy lerajzoltam nagypapát és nagymamát – morfondírozott a kétjobbkezes kislány.
– Lesz kihez látogatóba járnom, virágot vinnem a születésnapjukra. Meghívom őket ünnepekre, és sétálni járok majd velük a parkba. Milyen örömteli dolog is az, ha valakinek van papija és mamija, akik szeretik kicsi unokájukat.

S a szobájában ágyacskája fölé akasztotta a képet.

úszólecke (*A szökőkút*) A sétálóutca egyik líceumbokrának tövében tücsökcsalád lakik. Tücsök mama, tücsökpapa és három csemetéjük, akik mióta kicsit megcseperedtek, állandóan a közeli szökőkúthoz vágnak elmenni.

Csak hogy ezt az éjjel-nappal

pal csábosan csobogó csodát közelebből megtekinteni még tücsökmamának és tücsökpapának sem adatik meg csak úgy – ukmukfukk. Nemhogy szeleburdi csemetéiknek. A sétálóutca színes betonlapokkal tarkított kövezetén ugyanis mindennap emberlábak erdeje sűrűlik. S ezek az izgága lábak otromba cipő-, papucs- és szandáltalpakat csattogtatnak a kövezethez. Nem vitás, hogy ez a tücskökre és persze minden kúszó-mászó apró teremtményre beláthatatlan következményekkel járó veszélyt jelent. A tücsökcsalád tehát sokkal jobban teszi, ha napközben békésen szundikál a líceumcserje tövében. És valóban ezt is teszi. Annál is inkább, mert éjszaka meg állandóan koptatniuk kell a parányi he-

gedűiket, hiszen a kitárt ablakokon beszivárgó nyári tücsökHzene nélkül a kisgyerekek nem tudnának elszenderedni a fölforrósodott házakban.

Ezen a napon viszont a három tücsökcsemete az izgalomtól nem tud napközben szundikálni. Tücsök-mama ugyanis megígérte nekik, hogy késő este, miután elnéptelenedik a sétálóutca, elviszi őket a szökőkúthoz. Tévedés persze azt hinni, hogy tücsök-mama végül nagy szívének köszönhetően engedett csemetéi szűnni nem akaró nyaggatásának. Sokkal gyakorlatiasabb megfontolásból tette ezt az ígéretet, túllátott ő bizony a hegedű húrjain. Egyszerűen csak úszóleckét akart adni csemetéinek a szökőkút vizében. Mert a dolgokban jártas, bölcs tücsökmamaként tudta, hogy a hosszú, tikkasztó szárazság után előbb-utóbb irtózatossá zápor fog lezúdulni az égből. A sétálóutca kövezetén – a díszbokrok tövét sem kímélve – patakokban fog ömleni a víz a félelmetes lefolyórácsok irányába. Nem árt tehát, ha csemetéi némi gyakorlatra tesznek szert az úszás és a megkapaszkodás tudományában...

Az úszóleckéből aztán mégsem lett semmi. Ugyanis a tücsökcsemeték, de még a szüleik sem tudják, hogy a szökőkút valójában az utolsó vízimanó lánya. Nem akart egyedül élni a halastóban, ezért költözött be ebbe a parányi tavacskába a város közepébe. Azóta itt lövöldözi a magasba a kövér vízcseppeket. Mégpedig olyan bohókásan és szeszélyesen, hogy a

szökőkúthoz érve még tücsökmama is megfélekedzik az úszóleckéről.

– Találjátok ki, hogy most mit csináltam a vízcseppekből? – kérdezi a szökőkút az elámult tücsökkülönítménytől, mintha régi ismerősök lennének.

– Tulipánt.

– És most?

– Tűzijátékot.

– Hát most?

– Szőlőfürtöt...

– Ezt megeszem – nevet a szökőkút. – Hamm, már be is kaptam!

Aztán csokrot formál a vízsugarakból, s a tücsköknek kínálja. De amikor érte nyúlnak, lefröcsköli őket.

– Hi-hi-hi!

Minthogy már késő este van, piros fény világítja meg a szökőkutat, s a vízcseppek cseresznyévé változnak.

– Tessék, kóstoljátok meg!

– Nem kell, már ismerünk – mondják a tücskök, s ekkor a sétálóutca végén egy mérges kóbor kutya tűnik fel. Tücsökmama gyorsan takarodót fúj, de senki ne gondolja komolyan, hogy az úszólecke tervéről végleg lemondott volna!

üres lap (*Családi album*) A családi album nagyszerű

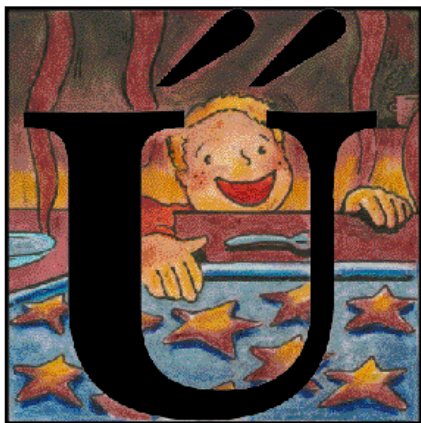

találmány, szépen együtt van benne a család, összezárva a fémerneműszekrényben, senki sem jöhet ki belőle, így Alfonz bácsi sem, aki Benyovszky Mórictól ihletetten Madagaskárra szökött,

ám itt rezzenéstelenül ül a hintalován, s a Görcs nagypapa, hatalmas bajszával szinte pattogtatva azt mondja, egy vasat se kapsz, amíg meg nem halok, ezt jegyezd meg, te csirkefogó, de Alfonz bácsi csak mosolyog, egy kissé eltűnődve mosolyog, mintha éppen azt latolgatná, mivel üsse agyon Amália nénit, kisfejszével-e vagy piszkavassal, s a megboldogult nagynéni bájosan mosolyog a pesti szolgálóéveiben a nagyságától kapott fehér napernyő alatt, Mihály bácsira mosolyog, akivel tíz évig pörösködött a csalánnal benőtt régi kert miatt, és Mihály bácsi ugyancsak mosolyog, valamennyien mosolyognak, egytől egyig, és ez így van rendjén, egyetlen paprikás csirkét vagy rántott pontyot sem sikerült soha közösen elfo-

gyasztaniuk, de a családi albumban reggeltől estig együtt vannak, hétről hétre, évről évre, ezért mondom hát, hogy a családi album nagyszerű találmány, nélküle a család tulajdonképpen nem is létezne, ezért egyáltalán nem mindegy, milyen albumot vesz valaki, a lehető legvaskosabb legyen, hogy azoknak is jusson benne hely, akik majd csak ezután jönnek, családi albumon spórolni csacsiság, áldatlan következményei lehetnek, hiszen azoknak, akik ezután jönnek, olyan érzésük támadhat, hogy nem megfelelő családba kerültek, s bár manapság már régóta a videofelvételek vagy újabban a digitális fényképezés divatja járja, az a legjobb, ha kék bársonnyal bevont albumot vesz valaki, aranyozott kapoccsal, az ilyen mindenkire kellő hatást tesz, mindenki számára azonnal nyilvánvalóvá válik, hogy simára borotvált, kibodorított, ünneplőbe öltözött, azaz példás emberek közé tartozik, olyan társaság ez, amely arra kényszeríti az újonnan érkezőket, hogy maguk is illően megfésülködjenek, tiszta inget öltsenek, s csak azután fojtsák meg Hedvig nénit a ruhaszáritó kötéllel, amit nyugodtan megtehetnek, nem kell aggódniuk miatta, nem történik semmi, bárhogyan legyen is, ott maradnak szépen mindnyájan a fehérneműszekrényben a hálóingek és az új párnahajak között, és mosolyogva fognak szembenézni azokkal, akik utánuk jönnek, mert az albumban még sok az üres lap s a fotográfusok mindennap elkattintják a masinájukat.

űrsütemény (*Anyu keze*) Anyunak fehér a keze és

olyan ügyes, hogy csillagokat is tud vele csinálni. Tésztát gyúr, fogja a metszőformát, és sorra gyűjtja meg a csillagokat.

A pléhtepsi feneke a sötét égbolt.

– Én rakom fel

őket, egyedül én! Ne görbítsétek meg a sarkaikat!

A megsült csillagocskákat anyu leszedi az égboltról és megszórja porcukorral.

– Vehetek belőlük?

– Hát persze.

A csillagocskákat nagyon szeretem. Fénylenek és vanília illatát árasztják. Akárcsak anyu keze. Amikor eloltogatom őket, édesen ropognak a fogam alatt. S már nincsenek is!

Csak a vanília illata marad.

vásott gyerekcipők 1. (Karácsony az ablakpárkányon)

A piros topánka már várta a karácsonyt. Mind többet hallotta az embereket az utcán beszélni róla. Előbb csak hasasabb táskákkal kezdtek járni, melyekbe a cipellő értetően nem látott bele, aztán

karácsonyfákkal is – erdeifenyővel, lucfenyővel, de közönséges kicsi fenyőkkel is.

Ekkor a piros topánnak eszébe jutottak azok az idők, amikor a balkonon élt egy szekrényben, s egyszer, tél elején sok ember hangja hallatszott ki a lakásból, és nem volt a vendégek számára elegendő szobapapucs. Ezért testvérével, a másik piros cipellővel együtt felkínálták őket a vendégeknek papucs gyanánt, mert könnyűek és puhák voltak, s akár az újak. A látogatás után megfélekeztek róluk. Már nem vitték vissza őket a kinti szekrénykébe, hanem ott maradtak az előszoba lócája alatt, ahol meghúzódtak a sötétben. A piros topánka itt élte át a karácsonyt; azóta sem tudja feledni azt a gyö-

nyörúséget, a gyertyák sercegését, a lángnyelvek kedves imbolygását, hasonlóképpen az emberek ünnepélyes hangját a gazdagon terített asztal körül. A lóca alatti zugból álomnak tűnt az egész. A piros topánka meg is szúrta magát fémcsatjával, hogy meggyőződjék róla, nem álmodik-e.

Most eszébe jutott mindez és örülni kezdett.

Nem volt ugyanis könnyű a sorsa.

Az akkori karácsony után jött a tél, utána a tavasz – a piros topán a testvérkéjével együtt újra kijárt, még mindig remekül állták a sarat, mutatósak voltak, úgyhogy néha még vasárnap is kimenőre vitték őket, amikor pedig csupa új cipő jár-kei a világban.

Aztán ismét megjött a hideg, és újra az erkély szekrénykéjében találták magukat. A lakásba népesebb vendégsereg nem érkezett, s a többi cipővel együtt néhányszor bizony alaposan átfáztak, úgyhogy a legkellemetlenebb cipőbetegséget is megkapták: lúdbőrösek lettek.

Aztán beköszöntött a nyár, s a piros topánka elveszett. Lejártak a testvérével a folyóhoz fürödni, ahol magas volt a fű, s egy gödörbe belecsúszva már hiába kiabált, amikor keresték. Egy cigánygyerek találta meg s hazavitte a húgának. A kislánynak azonban nem tetszett, hogy az egyik cipője piros, a másik meg kék, ezért az mondta a bátyjának, hogy találjon neki még egy kéket, a pirosat meg eldobta. Éjjel egy dühös kutya jött arra, amely afölötti mér-

gében, hogy nem kapott vacsorát, meg akarta enni a cipőt. A topán megrémült: bármennyire sanyarú is a sorsa, élni akart még, ezért hát abban reménykedett, hogy a kutyának rosszak a fogai, s ilyen éhesen nincs is ereje hozzá, hogy fölfalja. Három kutya-fog kellemetlen szorításában néhány utcával arrébb költözött, egy szárnyas ablakú ház tövébe. Ott a kutya elengedte. Magasan fölötté az ódon utca ege látszott, amely éjszaka sötéten borult föléje, napközben pedig egyre gyorsabban kezdte elveszíteni kék színét – csak fakult, fakult, mígnem beköszöntöttek az első fagyok.

Egy nap a cipő az ablakpárkányon találta magát. Valaki óvatosan kézbe fogta, felemelte a földről s az ablakhoz vitte. Úgy rémlett, hogy az illető kék szemét is megpillantotta, de nem volt benne biztos, nem az eget látta-e maga fölött. De már ott is volt a párkányon, s újra csak egyedül.

Sokáig tartott, amíg megszokta, mert egész életében egészen lent, a földön járt – és itt most, egyszerre ez a magasság. Noha csupán a földszint ablakpárkányán volt, az útra lepillantva szédülés fogta el. Még arról is megfélekezett, hogy bepillantson a szobába. Egyre hosszabb és hosszabb ideig tekingegetett lefelé, mígnem annyira megbátorodott, hogy most már az embereket is szemügyre vette. Az első gondolata az volt, hogy az emberek feje tetején lépkedhetne, de ezt a kaján gondolatot rögtön elvetet-

te, mert a szívecskéje olyan tiszta volt még, mint egy vadonatúj cipőcsat. Mi több, ismét gyöngé szédülés fogta el.

Aztán a magasságot megszokta, s a szédülés is csak ritkán kerülgette, rendszerint akkor, amikor szundikálni akart.

Később az emberek már tömött táskákkal jártak, aztán karácsonyfákkal is, s a piros topánnak eszébe jutott az egykori karácsony. Egyre többet hallotta emlegetni, s az emberek egyre sűrűbben hordták a karácsonyfákat. Aztán abbahagyták. A piros topánka hiába tekingetett az utca egyik végéből a másikba, hogy valakit hátha megpillant. Sötétedés után már csak egyetlen férfi sietett el mellette, aki karácsonyfát vitt. Aztán már senki.

Az esti sötétségben az utca elcsöndesült, gyertyák gyúltak, ezüst díszek csillogtak, s áradt a fenyőfák illata. A piros topán elszomorodott, aztán sírva fakadt, mert tulajdonképpen meg sem fordult a fejében, hogy karácsonykor magára maradhat. Igazságtalannak és egy kicsit helytelennek tartotta ezt, hiszen soha semmi rosszat nem követett el. Peregetek a könnyei a kemény földre, hulltukban megdermedtek és csengéssel töltötték be a kihalt utcát. Valóban fagyott. A piros topánka egész nap örült, örömében nem is vette észre a hideget, de most sírt és szomorkodott, ám mégsem fázott. Ez furcsa, gondolta. Hogy lehet? Hiszen egy fikarcnyi örömöm sincs, ami átmelegítsen. Meg-

lepődésében és hát kíváncsiságból is, végre hátrapillantott.

Az ablak túloldalán, a két üvegtábla mögött egy szoba volt. Fényben állt, így a piros topánka mindent jól láthatott.

Egy fiatal férfi élt benne fiatal feleségével.

Az asztal mellett álltak, és ajándékokat adtak át egymásnak. A piros topánka nem hallotta, mit mondanak, de látta, milyen gyengéden nyílik az ajkuk, s ez már elég is volt neki ahhoz, hogy meglegyintse az ünnepélyességnek az a megejtő hangulata, amikor az emberek egymás szemébe nézve megérintik egymást. Az első közös karácsonya volt ez a fiatal párnak, és sokkal szerényebb ajándéktól is, mint amilyenel most meglepték egymást, boldogan fölfénylett volna az arcuk. A piros topán egyszerre úgy érezte, hogy hallja a szívverésüket. A szobában annyi szeretet, fényesség és nagy-nagy reménykedés, annyi álom és erő, egymásba és az összes jó emberbe vetett hit honolt, hogy a piros cipellő sajnálta, amiért nem tekintett hátra előbb.

Öröme visszatért, s egy cseppet sem fázott. Nézte a fiatal férfit és asszonyát, s boldog elégedettségében szökkent egy picit a keskeny ablakpárkányon.

2. (*Vén semmirekellő*) Széttaposott, repedezett, vásott gyerekcipők voltak a szemétdombon, azokkal hajigáltatok egymást, kislányok és kisfiúk, és for-

dítva, mígnem valaki egyszer csak feleségül vett valakit, vagy ha nem, akkor egyszerűen összeadtátok őket, mert már elfáradtatok, vagy az egyik már nagyon akarta, hogy a másik féltékeny legyen rá, szóval évégett is, de te ragaszkodtál volna inkább a harchoz, vagy az egyéni kószáláshoz, mindegy, de ezek (a gyerekek) összeadták magukat szégyenlős nevetgélések közepette. Általában tettél egy utolsó kísérletet, mikor rád került volna a sor, valamelyik kislánynak a lába elé kuporodtál, hogy akkor téged nem kell összeadni senkivel; ez tényleg így történt, zárod le hirtelen, ráeszmélve, hogy csak egy vén semmirekellő hallgat. (És mindez azért jól ki van találva – az embert a hazudozásban semmi nem akadályozza.)

A hazugságot viszont nem mint hazugságot kell elfogadni, hanem mint a beszéd (írás) szépségét!

zárszó (*Forma és tartalom*) A meseíró, akit persze így,

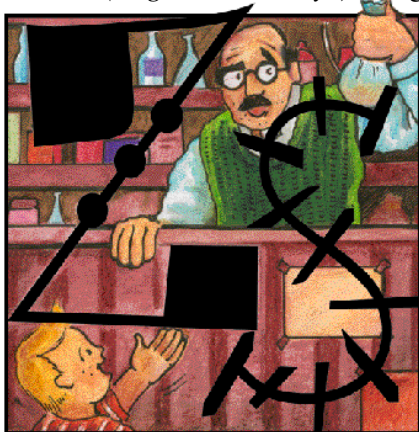
a vége felé már sokkal talá-
lőbb e kusza,
csapongó szö-
vegek foltozó-
vargájának ne-
vezni, sokáig
azt hitte, a me-
se műfajában
nem rúghat
labdába. Hogy
miért kellett
ezt gondolnia,

miközben a felnőtteknek szóló történetek írásában nem kis gyakorlatra tett szert? Nos, kétéves korában a mi meseírónk elvesztette anyai nagyszüleit, s velük együtt a szülőfalujából Magyarországra ki-telepített mintegy negyven családban az összes felnőtt rokonát. Ráadásul apai nagyszüleit meg sem ismerhette, hiszen édesapja már tizenöt évesen teljesen árva volt. Tehát valóban nem férhet hozzá kétség, mennyi nagyszülői simogatás, okítás, társas érintkezésben példát mutató pallérozottság, lelki kulturáltság, finomság és ízlés, rokoni-közösségi élmény, misztikum, szép és pontos beszéd a világ dolgairól stb. telepítődött át Baranyába azokkal, akiknek több mint fél évszázaddal ezelőtt el kel-

lett menniük. S mennyi-mennyi mese, meskete, monda, találós kérdés! Mindezt reménybeli meseírónk gyerekkori jussában megkurtított felnőttként olyan méltánytalannak tartotta, hogy szinte (vénájáig) sértetten azt gondolta: nincs mese! Már-mint a lelkében, szívében, tudatának rejtett szögleteiben, ahonnan időnként az üres papírlapra csalogathatna egyet-egyet. Viszont éppen ebbe nem akart beletörődni. Tanúság rá ez a könyvecske, amelynek szövegeibe többek közt olyan kortárs szlovák és cseh meseírók (például Ján Navrátil, Dušan Dušek, Nataša Tanská, Mária Haštová, Ján Uličiansky, Olga Hejná, Ondřej Sekora vagy Miloš Macourek) néhány játékos motívumát is beleszótta, akiknek kis remekeit a rendszerváltást megelőző időkben élvezettel ültette át magyar nyelvre. Néha csak úgy passzióból, de dicséretes igény volt irántuk akkoron a magyar gyermeklapok szerkesztőségeiben is. A felejthetetlen argentin, Julio Cortázar maciját is valószínűleg azért álmodta újra, hogy az ...édia hiánya a reménybeli olvasó számára minél elviselhetőbb legyen. Apropos, meseenciklop mint műfaji megjelölés! Nos, meseírónk hadd vallja be végül azt is, hogy forma és tartalom problémájáról nincs nyugvóponton benne semmiféle teória, teorema; és őszintén szólva, örül is, hogy nincs. Csupán bizonyos felismerések, ösztönös bizonyosságok vannak benne, melyeknek az

a legfőbb ismervük, hogy egészségesen ellentmondásosak. Vagyis reménytelenek és ígéretesek...

Zsitamur (*Legalább az esélye*) „Nagymamával minden

reggel együtt mentünk a sarki boltba – mesélte valahol Sinkovits Péter, akit e szövegek foltozóvargája siet nyomban megkövetni azért, hogy az alább olvasható fantáziaszavának elejét (eredetileg

Mutamur) az ábécérend kényszerének engedve némileg megváltoztatta. – Egy napon megkérdeztem tőle, tud-e az ember repülni. Nagyi igenlő választ adott, komolyan és egyértelműen, majd hozzátette, hogy Zsitamur por kell hozzá. Alig vártam, hogy másnap ismét a boltba érjünk. Tíz deka Zsitamur port kérek, fordultam az idős elárusítóhoz, határozottan és magabiztosan. Nem tudom, milyen gyors szemjáték zajlott le mögöttem és felettem, de Mangel úr, a boltos – némi keresgélés után – rendkívül udvariasan közölte, hogy a készlet pillanatnyilag kifogyott ugyan, de a jövő héten várnak újabb szállítmányt.

Addigra persze már egészen más foglalkoztatott. Utólag, évtizedek elmúltával jutott csak eszembe is-

mét a jelenet: tavaszelő színfokozott derűjében haladunk az utcán a vegyeskereskedés felé, a bolt frissen felmázolt padlója, kutatás a sorakozó fiókok rekeszeiben, s hogy meghagyták nekem a hitet, a bizonyosságot, repülni lehet. Igazán nem tudom megítélni, részesültem-e azóta fontosabb ajándékban.

Aki rendet honosít maga körül, nincs már mit keresnie. Egyszer mégis, a magasból, és kedvünk szerint, látni a választott talpalatnyi földet... Na jó, legalább az esélye...!”

Tartalom

A	
arasz (<i>Három</i>)	7
Á	
álmom (<i>Amiből az álmok születnek</i>)	8
B	
bábkészítő (<i>Mesés szerelem</i>)	10
C	
cicus (<i>Tilli-Tilli</i>)	12
Cs	
Csillagszámoló (<i>Folyt.</i>)	14
D	
délibáb (<i>Paci, fejjel lefelé</i>)	18
E	
Einstein (<i>Az új generáció</i>)	20
É	
éjjel (<i>Nem ment el senki</i>)	21
F	
Félhomály (<i>Sötike</i>)	23
G	
géppisztoly (<i>Adok-kapok</i>)	25
Gy	
Gyöngyfűző (<i>Folyt.</i>)	27
H	
házak (<i>mint a mesében</i>)	31

I	
iskolaudvar (<i>Illetlen szó öt betűre</i>)	34
Í	
ígézet (<i>Megközelítések</i>)	35
J	
játék (<i>Ha olyan buta vagy...</i>)	36
K	
kaktusz (<i>Átváltozás</i>)	39
L	
lepke (<i>Nincs kegyelem</i>)	42
Ly	
lyuk (<i>Szenderke</i>)	46
M	
mese (<i>A világgá ment könyvoldal</i>)	49
N	
Névsor (<i>Mesebeli közlemény</i>)	53
Ny	
nyalóka (<i>Cicuskeresztelő</i>)	55
O	
olimpia (<i>A kisfiúvá változott bolha</i>)	56
Ó	
óhaj (<i>Botok sorakozója</i>)	59
Ö	
öregember (<i>Elment a busz</i>)	61
Ő	
őrtorony (<i>Férficsel</i>)	63
P	
poroló (<i>Szőnyegkaland</i>)	65

R	
reggel (<i>Kezdődik a nap</i>)	69
S	
sült krumpli (<i>Legközelebb az igazsághoz?</i>)	70
Sz	
Szivárványfestő (<i>Befejezés</i>)	72
T	
Tilli-Tilli (<i>Halvacsa</i>)	74
Ty	
tyúkokkal aludni (<i>Tévémaci</i>)	79
U	
unoka (<i>A kétjobbkezes kislány</i>)	81
Ú	
úszólecke (<i>A szökőkút</i>)	83
Ü	
üres lap (<i>Családi album</i>)	86
Ű	
űrsütemény (<i>Anyu keze</i>)	88
V	
vásott gyerekcipők 1. (<i>Karácsony az ablakpárkányon</i>)	89
Z	
zárszó (<i>Forma és tartalom</i>)	95
ZS	
Zsitamur (<i>Legalább az esélye</i>)	98

Bereck József
meseenciklop,
avagy a foltozózavarg

Kiadta a NAP Kiadó, Dunaszerdahely, 2004

P. O. Box 72. 929 01 Dunajská Streda

Felelős kiadó: Barak László igazgató

Szerkesztette: Csanda Gábor

Képszerkesztő, borítóterv: Németh Ilona

Korrektúra: B. Andrejkovics Anna

Első kiadás. Oldalszám 104

Nyomdai előkészítés: NAP Kiadó – Mészáros Angelika
Nyomta: Valeur Kft., Dunaszerdahely (Dunajská Streda)
ISBN 80-89032-50-8